

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2018.

BUDAPESTI GAZDASÁGI

SZAKKÉPZÉSI CENTRUM

SZÉCHENYI ISTVÁN

KERESKEDELMI

SZAKGIMNÁZIUMA

Jakab Szilvia

igazgató

TARTALOM

1.	AZ ISKOLA ARCULATA	5
1.1.	AZ ISKOLA TÖRTÉNETE.....	5
1.2.	ISKOLÁNK HAGYOMÁNYAI.....	9
1.3.	KÉPZÉSI KÍNÁLAT	10
1.4.	AZ ISKOLA KÖRNYEZETE	11
2.	AZ ISKOLA TANULÓI KÖZÖSSÉGE	11
2.1.	SZÜLŐI HÁTTÉR.....	11
2.2.	A TANULÓK LAKÓHELY SZERINTI MEGOSZLÁS	12
2.3.	A TANULÓK NEVELTSÉGI SZINTJE.....	12
2.4.	PÁLYAVÁLASZTÁSI MOTIVÁCIÓ.....	13
3.5.	<i>Tanulási attitűd</i>	13
3.6.	<i>Továbbtanulási szándék</i>	13
3.7.	<i>Diákönkormányzat</i>	14
4.	AZ ISKOLA MEGLÉVŐ KAPCSOLATRENDSZERE	15
4.1.	<i>Kapcsolat a fenntartóval</i>	15
4.2.	<i>Kapcsolat a szülőkkel</i>	15
4.3.	<i>Kapcsolat más intézményekkel</i>	15
A)	NEVELÉSI PROGRAM	19
1.	AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	19
	<i>Pedagógiai alapelveink</i>	19
	<i>A nevelő-oktató munka</i>	20
	<i>A szülő, a tanuló, és a pedagógus együttműködése</i>	21
2.	A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	23
	A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	24
	<i>A közösségfejlesztés feladatai</i>	24
	<i>A közösségfejlesztés szinterei:</i>	25
	<i>A Diákönkormányzat</i>	27
	A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	28
3.	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK OKTATÁSA.....	30
4.	A TEHETSÉG ÉS KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	32
5.	A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM ISKOLÁNKBAN	34
	TÁJÉKOZTATÁS	34
	PREVENCIÓ.....	35
	EGÉSZSÉGNEVELÉS.....	35
	A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK SZŰRÉSE ÉS A HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG.....	35
	PEDAGÓGIAI PROGRAM - 2018.	3

A VESZÉLYEZTETETT TANULÓKKAL VALÓ FOGLALKOZÁS	37
<i>A segítő tevékenység formái és működési rendjük</i>	38
B. HELYI TANTERV	40
1. TANTERVEK.....	40
2. ÓRATERVEK.....	41
2.1. KERETTANTERVNEK MEGFELELŐ HELYI TANTERV A 2013/14. TANÉVTŐL	41
2.2. EMELT NYELVI ÓRASZÁMÚ OSZTÁLYOK ÓRATERVE 9-12. ÉVFOLYAMON	43
4. TANTÁRGYI TANTERVEK, KULCSKOMPETENCIÁK.....	44
PSZICHÉS FEJLŐDÉSI – SÚLYOS TANULÁSI, FIGYELEM- VAGY MAGATARTÁSSZABÁLYOZÁSI - ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK	51
5. AZ EGYES TANTÁRGYAK KERETTANTERVEN ALAPULÓ HELYI TANTERVEI 2013-TÓL, MAJD 2016-TÓL FELMENŐ RENDSZERBEN.....	54
6. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	55
7. TANKÖNYVELLÁTÁS	56
8. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ELVEI	56
10. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI	57
12. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	58
13. A TANULÓK MAGATARTÁSA ÉS SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK ALAPELVEI, KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI	61
14. AZ ISKOLA TANTÁRGYI ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTRENDSZERE	66
10. A TANULÓI TERHELÉS:	71
11. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	72
12. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK	72
C. SZAKMAI PROGRAM	73
1. AZ ISKOLA SZAKKÉPZÉSI RENDSZERE	73
1.1 A HATÁLYOS ALAPÍTÓ OKIRATBAN SZEREPLŐ SZAKKÉPESÍTÉSEK	73
1.2 . BESZÁMÍTHATÓSÁG AZ ISKOLA KÉPZÉSI RENDSZERÉBEN	78
1.3 SZAKMAI GYAKORLAT KÉPZÉSHELYEINEK ÉS FORMÁINAK BEMUTATÁSA	78
D) A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK	79
<i>A pedagógiai program érvényességi ideje</i>	79
<i>A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata</i>	79
<i>A pedagógiai program módosítása:</i>	79
<i>A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala</i>	80

BEVEZETŐ – AZ ISKOLA BEMUTATÁSA

1. Az iskola arculata

1.1. Az iskola története

A Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum Széchenyi István Kereskedelmi Szakgimnáziumának alapításának éve 1908. Budapest Székesfőváros Tanácsa Bárczy István polgármester (1906-18 között) elnökletével az 1908. augusztus 27-én tartott ülésén a Röck Szilárd utcai fiókiskolát önállósította, és ugyanakkor elhatározta, hogy az új tanintézetnek saját iskolaépületet emeltet (terv szerint két év alatt). A tanintézet igazgatói posztjára a kritikus induló évekre alighanem a legalkalmasabb embert, Dr. Mihály Józsefet nevezték ki.

1912 szeptemberében már az új iskolában kezdődhetett meg a tanítás a VIII. kerület Vas utca 9-11. szám alatt, ahol Lajta Béla tervei alapján egy „iskolapalotát” emeltek, amelyben alapítása óta kereskedelmi szakképzés folyik, immár több mint száz éve.

Teljes, hivatalos neve elég hosszú volt: **Budapest Székesfőváros VIII. ker. Vas utcai Községi Felső Kereskedelmi Iskola**; a köznyelvben csak „**Vas utcai kereskedelmi**”-nek hívták.

Ambiciózus tanári kara az alapítástól kezdve emberséggel, következetességgel nevelte a gondjaira bízottakat, és fáradhatatlanul kereste a hatékony módszereket, ezzel egyben élharcosává is vált az iskolatípus reformjának. Számos kezdeményezéssel járult hozzá ahhoz, hogy minél műveltebb és gyakorlatiasabb szakembereket képezzenek a gazdasági élet számára.

Az iskolánk teljes neve 1920-1925 között:

Budapest Székesfőváros VIII. ker. Vas utcai

Községi Négyévfolyamú Felső Kereskedelmi Fiúiskola.

1925. november 3-án Széchenyi István politikai pályakezdésének 100. évfordulóján az Országgyűlés törvénybe iktatta emlékét. Az 1925-26. tanévben Krisch Jenő igazgatónk kérelmezte – a tantestület egyetértésével –, hogy iskolánknak a „legnagyobb magyar” lehessen névadója. Az engedélyt megkapta, így tanintézetünk hivatalos megnevezése 1926-1940 között:

Budapest Székesfőváros VIII. ker. Vas utcai

Gróf Széchenyi István

Községi Négyévfolyamú Felső Kereskedelmi Fiúiskola.

Ettől az időtől kezdve páratlan Széchenyi-kultusz bontakozott ki intézményünkben, melyhez az is hozzátartozik, hogy számos magas rangú közéleti személy és gazdasági szakember tartott itt előadást a tanulóifjúságnak. Így kerülhetett sor az 1929-30-as tanévben az első országos tehetségversenyre, amelynek céljai között szerepelt az iskolai szakoktatásnak a gyakorlati élettel való szorosabb összekapcsolása. Ettől kezdve évenként a Vas utcai kereskedelmi iskola adott otthont a közel száz fővárosi és vidéki kereskedelmi iskolák tanulmányi versenyének.

A Széchenyi-kultusz fontosabb tárgyi bizonyítékait ma is őrizzük intézményünk falai között, s büszkén mutatjuk meg új diákjainknak és a hozzánk látogatóknak. Például:

- 1929-ben az ifjúsági hangverseny bevételéből elkészült Széchenyi István életnagyságú képe a tanári szoba számára, mely másolatot Kiss Viktor készített (a Magyar Tudományos Akadémia képtárában található Amerling Frigyes alkotása alapján).
- 1930-ban határozták el a diáksapka viselését, s a sapkára Széchenyi arcképével díszített jelvény került.
- 1936-ban a Végzett Tanulók Egyesülete zászlót ajándékozott az iskolának, az egyik oldalán Széchenyi arcképével.
- 1941-ben a Végzett Tanulók Egyesülete ajándékaként avatták fel a bronzból készült – jelenleg az első emeleten található – Széchenyi-mellszobrot, amelyet Papp József készített. A zászlón és a szobron is „A tett az első, a szó a második” Széchenyi-mondás olvasható.

Az iskola fennállásának 25. évfordulóját (1933-ban) fényes külsőségek között ünnepelték meg az intézmény tanárai és diákjai, de a legékezebb szónoklatokból is érződött a négy éve tomboló gazdasági világválság nyomasztó légköre. A legszebb szavak sem tudták leplezni az ifjúság előtt álló bizonytalan jövőt, a munkanélküliséget. A helyzet a későbbi években sem javult jelentősen, bár az iskola vezetése és tanárai mindent megtettek annak érdekében, hogy a kemény versenyben helytálljanak növendékeik, hogy minél szilárdabb és alkalmazhatóbb tudással lépjenek ki az életbe. Megpróbálták a külső kapcsolatokat tovább erősíteni a vállalatokkal, üzemekkel és kulturális intézményekkel.

A második világháború még borzalmasabb pusztítást végzett, mint az első, bár maga az épület szerencsésen átvészelte a szörnyű időket, s az ide települt hadikórház kiköltözése után (1946 őszén) ismét birtokba vehették a tanulók. A háború után tanárok, diákok, szülők – erőt, anyagiakat és fáradságot nem kímélve – hozták rendbe az épületet és teremttették elő a szükséges berendezéseket.

Ebbe az időben az iskolai életben gyökeres változások történtek: beindult az önképzőkör, az ének- és zenekar, megalakult az ifjúsági vöröskereszt szervezete, a sportkör pedig kiváló eredményeket ért el a labdarúgás, a kosárlabda, az atlétika, a birkózás és a sakk területén.

Az adott kor szellemének megfelelően intézményünk neve (megőrizve a névadó megjelölését) gyakran változott:

1947-ig	Széchenyi István Kereskedelmi Középiskola, majd Kereskedelmi Gimnázium, Közgazdasági Gimnázium
1950-53. között	Széchenyi István Közgazdasági Középiskola
1953-56. között	Széchenyi István Kereskedelmi tagozatú Gyakorló Közgazdasági Technikum
1956-57-ben	Széchenyi István Kereskedelmi tagozatú Közgazdasági Technikum
1968-69-ben	Széchenyi István Kereskedelmi Szakközépiskola
1969-214. között	Széchenyi István Gyakorló Kereskedelmi Szakközépiskola
2014-15-ban	Széchenyi István Kereskedelmi Szakközépiskola
2015-16-ban	Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum Széchenyi István Kereskedelmi Szakközépiskolája
2016-tól	Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum Széchenyi István Kereskedelmi Szakgimnáziuma

De hiába a névváltozás, az iskola képzési célja és profilja – lényegét tekintve – alig módosult. A tiszta fiúiskolába először 1951-ben vettek fel lányokat, s pár év múlva már háromszor annyi lány járt az intézménybe, mint fiú. A tanári karban is hasonlóan alakult a nemek aránya. Ennél lényegesebb változás az intézet életében, hogy 1953-ban – tradíciói, kiváló tárgyi és személyi adottságai alapján – gyakorló iskolává nyilvánították. Napjainkig itt készülnek választott hivatásukra nemcsak a szakmai szakos tanárjelöltek.

Intézményünk 50 éves fennállást (1958-ban) aránylag konszolidált viszonyok között ünnepelhette meg.

A 1960-as években az új tantervi követelmények alapján bevezették a gyakorlati képzést, amely a szakközépiskolai képzési formában épült ki. Az országos, illetve a több iskolát érintő kísérlettel párhuzamosan helyi kezdeményezések is történtek. Ezek a mai emberének talán furcsán hangzanak, de a tanulás hatékonyságát növelő tényezők mellett valószínűleg a közösségeket építők és erősítők is voltak, nem beszélve a napjaink diákjait is érintő harmadik problémáról, a csellengésről. A diákok érdekében vezették be, például az egész napos nevelést, a kereskedelmi portyákat, a fakultatív napokat. De ide tartozik az iskolai büfé megszervezése is, melyről az 1983-as Évkönyv is tanúskodik: „Közkedvelt tevékenység az iskolaszövetkezeti munka is... A második emeleti folyosón berendezett boltban a növendékek az áruforgalom valamennyi mozzanatát gyakorolják teljes önállósággal... Így – amellet, hogy közvetlenül mód nyílik az elmélet és a gyakorlat összekapcsolására – a tanulói ifjúság helyben vásárolhatja meg tízórait és írószereit”.

Az iskolában az 1958/59-es tanév óta tanárképzés is folyik. Először gyakorlóiskolája voltunk a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemnek, 1977 óta a Budapesti Gazdasági Főiskola tanárjelöltjei is hozzánk jártak tanítási gyakorlatra. A rendszerváltás után sokáig nem volt tanárképzés a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, a mai Corvinus Egyetemen, de ez a 1997/98-as tanévben újra indult, és a következő években is számítanak iskolánkra mint hagyományos képzőhelyre. Jelenleg a Corvinus Egyetem mellett a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanár szakos hallgatóit is fogadjuk tanítási gyakorlatra.

A 1990-es évek magyarországi politikai, társadalmi váltoásaival együtt gyökeresen átalakultak a kereskedelmi szakképzéssel szemben támasztott követelmények is. Az iskolának – mint történelme során mindenkor – a társadalom igényeinek és elvárásainak kellett megfelelnie. A gyorsan változó törvényi elvárások és környezeti feltételek folyamatos alkalmazkodást igényeltek, de az intézmény feladata továbbra is a középfokú kereskedelmi szakképzés volt.

2008-ban ünnepeltük iskolánk fennállásának 100. évfordulóját.

Az intézményben folyó érettségi utáni szakképzés 2008 szeptemberétől kezdődően a Belvárosi Térségi Integrált Szakképző Központ (BETISZK) keretein belül valósult meg.

2013. január 01-jétől intézményünk a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ jogi személyiségű szervezeti egységként 2015. június 30-ig működött.

A 2013/2014. tanévben ismét elindul a szakképzés iskolánkban, érettségi után kereskedő szakképesítés megszerzésére indítunk szakképző osztályt. Ezt követően elindítottuk a logisztikai ügyintéző szakmai képzést is esti tagozaton.

A 2015. július 01-jétől iskolánk a Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum tagintézményeként, a Nemzetgazdasági Minisztérium, majd 2018. július 01-jétől az Innovációs és Technológiai Minisztérium fenntartása alatt folytatja tevékenységét.

2015 szeptemberétől a 9-12. évfolyamon érettségire felkészítő turisztikai szakképzéssel bővítettük palettánkat, amelyet a 2016-os tanévtől kezdődően érettségizettek számára is megkezdtünk. Ugyanebben a tanévben indulhatott meg ingyenes szakképzési formában a szakképesítéssel már rendelkezők számára a kis- és középvállalkozók ügyvezetője II. szakmai képzés is.

1.2. Iskolánk hagyományai

Az oktatásban az utóbbi időszakra jellemző, hogy megindult a harc a tanulókért, s mivel a gyereklétszám egyre fogy, valóságos egzisztenciális kérdést jelent egy-egy intézménynek, hogy hány tanulót tud beiskolázni. Nálunk már hagyományos, hogy igazi „dinasztiák” adják egymásnak át a stafétabotot. A szükséges tanulólétszám biztosításának érdekében minden évben több alkalommal szervezünk nyitott napot, ahol a szülők és a gyerekek betekintést nyerhetnek iskolánk életébe. Tanulóink is szívesen mennek vissza régi iskolájukba „népszerűsíteni” az újat.

Iskolánkban – éppen jellege miatt – a szakképzésre helyezzük a nagyobb hangsúlyt. Ezt szolgálják az évente megrendezésre kerülő szakmai házi versenyek, a „karácsonyi szakmai vásár”, és minden évben részt veszünk a Szakmai Előkészítő Érettségi Tantárgyak Versenyén, ahonnan diákjaink elismert helyezéssel térnek haza.

Intézményünkben a humán nevelés sem szorul háttérbe. Jól helytállunk szavalóversenyeken, színjátszó szakkör és énekkar működik iskolánkban. Részt veszünk uniós, fogyasztóvédelmi, természettudományi vetélkedőkön, sőt szerveztünk és szervezünk tanulmányi versenyeket a társiskolák részvételével.

Hagyományosan szépek, tartalmasak az iskolai ünnepélyek, bálók, ahol elsősorban a tanulók öntevékenységre, kreativitására számítunk. Minden tanévben

- méltón ünnepeljük névadónkat, Széchenyi Istvánt (szeptember 21-én születésének évfordulóján);
- megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről és emléknapjainkról (október 6-i aradi vértanúk napjáról, október 23-án az 1956-os forradalomról, március 15-én az 1848-49-es szabadságharcról, február 25-én a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatairól, április 16-án a holokauszt áldozatairól, június 4-én a nemzeti összetartozás napjáról); vallási ünnepeinkről (karácsony, húsvét, pünkösd);
- és készülünk az iskolai élet ünnepeire (gólyabál, gólyaavatás, szalagavató bál, ballagás, öregdiák találkozó stb.) is.

Gondot fordítunk a testedzésre is, sportnapjainkon egész napos sportprogramon veszünk részt, tanár-diák mérkőzéseket szervezünk, a diákönkormányzat által szervezett környékbeli kiránduláson veszünk részt. Szem előtt tartjuk az egészséges életmódra nevelést, a fenntarthatóságot, a tudatos környezeti nevelést, a digitális kompetenciák fejlesztését, ezért meghívott szakemberek rendszeresen tartanak előadásokat a tanulóknak.

1.3. Képzési kínálat

Az intézményünkben – az Alapító okirat alapján – nappali és esti tagozaton (felnőttoktatás keretében) szakgimnáziumi (korábbi szakközépiskolai) és OKJ-s képzések folynak

- a kereskedelem, illetve a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció,
- a közlekedés, szállítmányozás és logisztika, valamint
- a turisztika szakmacsoportban.

Az intézménynek általános műveltséget megalapozó négy (nyelvi előkészítő osztály esetében öt) középiskolai évfolyama (9Ny./9-12.) és a szakképzésről szóló törvény alapján az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott számú szakképzési évfolyama van. A 9-12. évfolyamig az ágazathoz tartozó, érettségihez kötött szakképesítések közös elemeinek tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik, az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett. Ez szakmacsoportban folytatható tanulmányokra készít fel, illetve a sikeres érettségi után felsőfokú végzettség, vagy

szakképesítés megszerzésére jogosít fel, illetve a 2016 szeptemberében induló osztályok esetében ágazathoz tartozó szakképesítésre jogosít fel.

Iskolánkban a 12. évfolyamot követően az Országos Képzési Jegyzékben meghatározottak szerint az utolsó középiskolai évfolyam elvégzéséhez vagy érettségi végzettséghez kötött, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés szakmai vizsgájára történő felkészítés folyik.

1.4. Az iskola környezete

Az állam egyik feladata a szakgimnáziumi/szakközépiskolai és szakközépiskolai/szakiskolai ellátás biztosítása, olyan alaptevékenységet ellátó intézménytípusok működtetése, amelyek a fiatalok szakképesítés megszerzése iránti igényeit elégítik ki.

A Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum egyik tagiskolájaként is meg tudtuk tartani korábbi helyünket a korábbi kereskedelmi szakközépiskolák (ma szakgimnáziumok) között. A fennmaradásért – hosszú távon – nekünk is meg kell küzdeni: a járható út csak az „előre menekülés” lehet. A széles, általános műveltségen alapuló, korszerű szakmai ismeretet nyújtó, érettségit is adó szakképzési rendszernek van jövője, ezért ehhez igazodunk.

Tanulóink nagy része tanulmányai befejezése után a kereskedelmi szakmában helyezkedik el magánvállalkozóként, vagy családi vállalkozásban, illetve alkalmazottként. Több mint 70%-uk valamilyen formában továbbtanul, elsősorban valamely szakképesítés megszerzésére irányuló szakképzésben vesznek részt az érettségi után.

2. Az iskola tanulói közössége

2.1. Szülői háttér

Tanulóink általában rendezett családi körülmények között élnek, de minden osztályban előfordul csonka családban élő diák, és – sajnos – feltűnő számban nőtt az árván nevelkedők aránya is.

Intézményünkbe elsősorban Budapestről és Pest megyéből járnak a tanulók. Iskolánk nem úgynevezett „elit” iskola, a közepes-, illetve kiskeresetű szülők, közepesen

vagy gyengébben felkészült gyermekei jelentkeznek leggyakrabban hozzánk, elsősorban a szakmaszerzés érdekében.

Iskolánk tanulói sok esetben jönnek a kereskedelemmel valamilyen kapcsolatban álló családból, sőt a szülők közül sokan iskolánk tanulói voltak. Előfordul, hogy a szülők nem rendelkeznek még középfokú végzettséggel sem, ugyanakkor található közöttük felsőfokú (egyetemi) végzettségű is.

2.2. A tanulók lakóhely szerinti megoszlás

Tanulóink közel 60%-a budapesti, 40%-a vidéki lakóhellyel rendelkezik. Vidéki tanulóink főleg a Budapest agglomerációjából járnak be, vonattal, illetve menetrend szerinti autóbussszal, de néhányuknak távolabbi településeken van az állandó lakcímük. Budapesti tanulóink kb. 40%-a Budapest külső kerületeiben laknak, így ők sokszor több időt töltenek utazással, mint néhány vidékről bejáró diák.

2.3. A tanulók neveltségi szintje

A beiskolázáskor iskolánkba kerülő 9. osztályos tanulók többsége megfelelő neveltségi szinttel érkezik. Tisztában vannak a társadalmi érintkezés iskolára vonatkozó alapvető szabályaival, a tanítási órákon és az iskolán kívüli, tanításhoz kapcsolódó tevékenységekhez kötődő magatartási normákkal. Kisebb részük ezeket alapvető szinten sem tartja be. Egyes diákok neveltségi szintjével problémák vannak, amelyeknek oka elsősorban a nehéz gazdasági körülményekben keresendő, mert a szülők egyre többet dolgoznak, így egyre kevesebb idejük van családjukra, gyermekükre.

Az iskolai szintű és osztályközösségek jól működnek – elsősorban az osztályfőnökök és a különböző rendezvényeket megszervező tanárok munkájának köszönhetően.

Elsősorban az osztályfőnökök és helyetteseik munkájának köszönhetően a tanulók egymás közötti kapcsolatában csak néhány esetben adódik probléma, amely az egymáshoz történő alkalmazkodás hiányában keresendő. Így elmondható, hogy társaikkal való kapcsolatuk életkori sajátosságuknak megfelelő, hangnemük leggyakrabban elfogadható. A negatív jelenségek megbeszélése, megoldása is elsősorban az osztályfőnökök

feladatkörébe tartozik, de indokolt esetben a nevelési igazgatóhelyettes, illetve az igazgató is bekapcsolódik a megoldási folyamatba.

A tanulók által hozott ismeretek rendkívül változatosak. Vannak olyanok, akiknek ismereteik, tanulási módszerük megfelelő, de néhány esetben akadnak gyengén képzett, tanulási módszerekkel nem rendelkező diákok is körükben.

2.4. Pályaválasztási motiváció

Felmérésünk szerint az iskolánkba kerülő diákok a kereskedelmi pályát választják elsődlegesen. A szülők részéről is a választott szakmára való felkészítés fontossága kap prioritást.

A tanulók jövőjük szempontjából a szakmai tárgyakat tekintik a legfontosabbaknak, az idegen nyelv és az informatika mellett. A sikereiket is elsősorban a szakmai tantárgyak területén érik el.

3.5. Tanulási attitűd

Diákjaink tanuláshoz való viszonya – mint minden más jellemző is –, igen nagy szórást mutat. Az iskola tanulmányi átlaga évek óta 3,0 szint körül alakul, de a szakmai gyakorlat, az informatika, testnevelés tantárgyak teljesítményei átlagon felüliek, ugyanakkor a történelem, a matematika tantárgyak területén a diákok átlagon alul teljesítenek. Ez azt mutatja, hogy tanulóink kevésbé motiváltak a tanulásra, fogékonyabbak a gyakorlati tevékenységekre.

Tanulóink közül többen azonban komolyan veszik a napi tanulási feladatokat, ők azok, akik továbbtanulási szándékkal rendelkeznek, és sikeresen jelentkeznek felsőoktatási intézmény valamely képzésére.

3.6. Továbbtanulási szándék

Végzős tanulóink 25-30 %- adja be jelentkezését valamely felsőoktatási intézménybe, ahová 10-15 % nyer felvételt.

Iskolánk tanulói elsődlegesen valamely gazdasági területű felsőoktatási intézménybe jelentkeznek. A SZÉTV versenyen, amióta a kereskedelem-marketing, üzleti

adminisztráció szakmacsoport tanulói külön versenyezhetnek, iskolánk tanulói közül többen bejutottak az országos döntőbe, amely jelentős plusz pontokat jelent a szakirányú továbbtanulásban, növelve ezzel a felsőoktatási felvételi esélyeket, amely egy szakközépiskolát végzett tanulónál a mi szakmacsoportunkban viszonylag alacsony.

A középiskola elvégzése után sokan munkavégzés mellett folytatják tanulmányaikat.

A felsőoktatás mellett a legtöbb tanulónk szakmai képzésre jelentkezik, és elsősorban az iskolánk által felajánlott kereskedő képzést választják. Ebben nagy szerepe van annak, hogy szeretnek ebbe az iskolába járni. Ha ugyanezt a szakképzést másik iskola ajánlja, arra nem jelentkeznek. Hosszú távon is érdemes több érettségi utáni szakképző osztályt indítanunk. Nagyon kis hányadban a tanulók a szakmacsoportunk egyéb szakképesítéseit választják. A más szakmacsoport képzéseire jelentkező tanulók száma elhanyagolható, hiszen ezekben az esetekben nincs mód az előzetes szakmai tanulmányok beszámítására.

3.7. Diákönkormányzat

Iskolánkban 1971 óta működik diákönkormányzat, amelynek feladata az iskolában folyó oktató-nevelő munka folyamatos figyelemmel kísérése, a házirend megfogalmazásának és betartatásának segítése. Hatékony diákközösségünk programokat kezdeményez, amellyel bővíti a tanórán kívüli foglalkozások lehetőségét, valamint segíti ápolni a már meglévő hagyományokat és újakat is teremti.

A DÖK választott vezetősége keresztül segíti, hogy a tanulók megtanulják az őket érintő közügyek intézésének demokratikus módját.

4. Az iskola meglévő kapcsolatrendszere

A tudatos „image” alakítása az iskola vezetésének egyik fő feladata, hiszen az ember és a környezet kölcsönhatási rendszerében állandó interakció van a tanulók (a szülők) és az iskola között, valamint az iskola és a társadalmi környezet között.

Az iskola belső és külső hatásai az iskola ethoszán keresztül válnak fejlesztő erővé, amely meghatározza a sajátos arculatot, a kisugárzás magvát. A sajátos arculat azzal kezdődik, hogy az iskolát a diákok értéknek lássák, ezt megéreztetni a tanároknak, a szülőknek egyaránt feladata.

A megfelelő nyilvános kép, fontos hatékonysági tényező az iskola működésében, amely a külső kapcsolatokon keresztül alakul ki. A szűkebb és tágabb társadalmi környezetet tájékoztatni kell a valóságnak és a szervezet értékrendjének megfelelően.

A nevelés hatékonyságának növelése érdekében fontos a nyilvánosság támogatásának megnyerése, az iskolában tanuló gyermekek fejlődésének elősegítése.

4.1. Kapcsolat a fenntartóval

A nevelési-oktatási területen az információáramlás folyamatos a Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrummal. Nagy segítséget jelentenek a közös megbeszélések, értekezletek, ahol lehetőség nyílik a felmerülő problémák megvitatására. A gazdasági területen is rendszeres a Centrummal való kapcsolatunk, támogatást kapunk minden területen.

4.2. Kapcsolat a szülőkkel

Évről-évre egyre erősödik, és hatékonyan működik a szülőkkel való kapcsolattartás a Szülői Szervezeten keresztül, mely figyelemmel kíséri a tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét. A Szülők közösségével évente négy alkalommal találkozunk, és beszélgetünk arról, hogy éppen hol tartunk, és mik az aktuálisan megoldandó feladatok.

4.3. Kapcsolat más intézményekkel

Ahogy a nagy szolgáltató szféra (pl. kereskedelem, egészségügy) úgy a közoktatás is igényli az inspiráló, orientáló, fejlesztő, kontroláló mechanizmusokat. (Figyelőszolgálat,

marketing, reklámtevékenység, alap- és alkalmazott kutatás, szervezett továbbképzések). Iskolánk számos intézménnyel szoros kapcsolatot tart fent.

1. BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA, a CORVINUS EGYETEM, és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

- Továbbképzési kínálatot biztosítanak számunkra.
- Pedagógiai, módszertani, szakmai továbbképzések színtere.
- Iskolánk, a Budapesti Gazdasági Főiskola és a Corvinus Egyetem gyakorlóiskolája. Ez az együttműködés több mint harminc éves múltra tekint vissza. A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen (Corvinus Egyetem) hosszú ideig szünetelt a tanárképzés, az 1997-98-as tanévben indult újra. A Budapesti Gazdasági Főiskoláról az 1976-77-es tanévtől járnak hozzánk tanárjelöltek. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem kereskedelem-marketing tanárszakos hallgatói a 2012/2013. tanévtől látogatják óráinkat.
- Vezetőtanáraink nappali tagozatos és kiegészítő-szakos hallgatókkal egyaránt foglalkoznak. Az iskolánkban folyó tanítási gyakorlat során messzemenően érvényesül az a törekvés, hogy a tanárjelöltek minél szélesebb körben ismerjék meg a pedagógiai valóságot, az iskola belső világát és annak cselekvő részeseivé váljanak.
- A tanárképzésben az elméleti-szaktudományos és gyakorlati, készségfejlesztő képzés egységének megteremtésére kell törekedni.
- A tanítási gyakorlatot óralátogatások előzik meg, már a tanulmányok befejezését megelőző években is. A hallgatók a megfigyelésekhez szempontokat kapnak. Fontos, hogy az óralátogatásokat elemzés, megbeszélés kövesse.
- Nagy óraszámban gyakorlatok, szituációs elemzések, esetjátékok, viták és egyéni megoldást igénylő feladatok révén felkészülnek mind a szaktárgyi oktatási, mind az osztályfőnöki órák levezetésével összefüggő feladatokra.
- Az osztályfőnöki órákra való felkészülés és főleg annak megtartása a nehezebb feladat a jelöltek számára. Ez természetes, hiszen a gyerekek figyelmét felkeltő, eredményes osztályfőnöki órát tartani sok évtizedes

tanári gyakorlat után is nagy erőpróba. Több tényező játszik ebben szerepet és közöttük az összhang nem mindig valósul meg.

- A jelöltek vizsgatanításai, és jelenlétük színesíti munkánkat. Az óralátogatások száma növekszik, hiszen osztályfőnökeink, tanáraink egyre nagyobb számban kapcsolódnak be és érdeklődéssel figyelik ezt a munkát.
- Iskolánk tanulói nagy szeretettel fogadják a tanárjeölteket, segítik, aktív részvétellel sikeressé teszik a közös együttlétet. .

2. FŐVÁROSI PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT és a BUDAPESTI PEDAGÓGIAI OKTATÁSI KÖZPONT

A kapcsolattartás alapfeladatai közé tartozik

- a pedagógiai értékelés segítése;
- a szaktanácsadás;
- a pedagógiai tájékoztatás (szakmai információk, adatok, tanügyi dokumentumok);
- a pedagógusok képzésének, továbbképzésének segítése;
- a tanulmányi- és tehetséggondozó-versenyek szervezése, összehangolása;
- a tanuló-tájékoztató, tanácsadó szolgálat
- a pályaválasztási tanácsadás.

3. Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum:

- Iskolánk a Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum tagiskolájaként szoros kapcsolatot ápol a Centrummal és a tagiskolákkal. Részt veszünk minden közös megbeszélésen, értekezleten, továbbképzésen, közös tanulmányi versenyen.

4. Nemzeti Munkaügyi Hivatal - Szakképzési és Felnőttképzési Igazgatóság

- Szakmai versenyek szervezése.
- Szakmai továbbképzési lehetőségek biztosítása.
- Pályázati lehetőségek biztosítása: iskolánk tanárai aktívan vettek részt a szakképzés szerkezeti és tartalmi átalakítását célzó HEFOP és TÁMOP

projekteken. Azzal, hogy 2013-tól újra indíthatunk szakképző osztályt, ismét módunk lesz olyan pályázatokon indulni, amelyeket a szakképzést folytató intézmények számára írnak ki.

- Szakmai vizsgák szervezése.

5. OKTATÁSI HIVATAL

- Vizsgaszervezéssel kapcsolatos területek;
- Versenyek lebonyolításának segítése;
- Továbbképzési lehetőségek.

6. Gyakorlati képzést segítő szervezetek, alapítványok:

- A kapcsolat csak a kereskedelmi egységek szervezett megtekintésére korlátozódhattak. A SPAR, az AUCHAN, a CBA tette és teszi lehetővé, hogy ellenszolgáltatás nélkül bemutassa a nagyáruházakban és logisztikai központokban zajló kereskedelmi munkát. A kapcsolat alapja a személyes ismeretség, hiszen volt tanulók, jelenlegi diákok szülei segítik az együttműködést.
- 2013-tól ismét összefüggő nyári és évközi bolti gyakorlaton vesznek részt tanulóink a gyakorlati képzőhelyeken, SPAR, DM, YISK.
- A Vállalkozás 2000 Alapítvány már több alkalommal jelentős pénzüsszeggel támogatta a kisvállalkozások bemutatkozó karácsonyi vására programunkat pályázat keretében, amelynek célja a tanulók vállalkozási ismereteinek mélyítése.

A) NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A köznevelési törvény szerint a szakközépiskolának érettségire felkészítő, általános műveltséget megalapozó négy (NYEK osztályokban öt) középiskolai évfolyama van. Emellett a Szakgimnáziuma a szakmai érettségit ad, felmenő rendszerben. A szakmai vizsgára felkészítő, szakképzési évfolyamok számát az OKJ határozza meg.

Nevelési, oktatási céljaink megfogalmazásakor a törvényben megfogalmazottakhoz kell igazodnunk.

Pedagógiai alapelveink

A tanulókat nem, mint "munkadarabokat", mint ismeretek befogadját kezeljük. A tanuló partner, munkatárs, aktív résztvevő és közreműködő, maga is tudást közvetít, a tanuló közösség egy tagja.

A pedagógiai feladatok meghatározásakor a tanulók teljes személyiségét vesszük figyelembe és olyan tevékenységformákra adunk lehetőséget melyben:

- szellemi, fizikai tulajdonságaik;
- közösségi, kulturális és természeti értékekre irányuló értékóvó magatartásuk;
- segítőkészségük, karitativitásuk;
- fegyelmezetttségük kiteljesedhessen, fejlődhessen.

Közösségre orientált, közösségi értékeket közvetítő nevelésre törekszünk, még akkor is, ha a mai világ sokszor közösségellenes az állandó verseny, a létért való küzdelem következtében.

Tanulóinkat szociálisan értékes, de egyénileg is eredményes életvitelre tanítjuk.

A nevelő-oktató munka

Nevelő-oktató munkánk konkrét céljai, a hozzátartozó feladatok:

- Az iskolába felvett 9. évfolyamosok esetleges hátrányos helyzetének enyhítése felzárkóztató egyéni és csoportos korrepetálással, a lemorzsolódás csökkentése érdekében.
- Súlyos személyiségzavarral vagy valamely részképesség zavarral küszködő tanulók beilleszkedési gondjainak mérséklése fejlesztő pedagógus és pszichológus segítségével.
- Szociális hátrányok mérséklése ingyenes tankönyvhasználat segítségével, ösztöndíjak, segélyek nyújtásával.
- A tanulók jobb tanulmányi teljesítményre készítése tanulmányi ösztöndíjak adásával, a tanulmányi versenyek díjazásával.
- A tulajdonosi szemlélet, a kreativitás fejlesztése „diák vállalkozások” beindításával, a kisvállalkozások karácsonyi bemutatkozó vására program keretében.
- Célirányos, fakultatív osztálykirándulások szervezése Magyarország természeti és kulturális értékeinek mélyebb megismerése érdekében. (Ajánlott programok.)
- A környezetvédelem jelentőségének megismertetése környezetvédelmi kirándulások alkalmával, amelyben évek óta hazánk valamely épített- vagy természeti értékét tekintjük meg.
- Közös színházlátogatással, osztályműsorok szervezésével, múzeumlátogatással a tanulók közösségi és kulturális érzékét fejleszteni. (Fakultatív programok.)
- Osztályfőnöki órákon külső előadók részvételével is, a „másság”, a különböző értékrendek, világnézetek elfogadtatása, a tolerancia fejlesztése.
- Tanítási órákon nyelvtanulási stratégiák fejlesztése az élőbeszéd gyakorlása érdekében.

- Az iskolai nevelés hatékonyságának fokozása érdekében a szülők bevonása az iskola, az osztály életébe.

A szülő, a tanuló, és a pedagógus együttműködése

A szülő, a tanuló és a pedagógus, együtt formálja a „neki megfelelő nevelés” a „neki megfelelő tanulás” folyamatait. Egy nevelési folyamatról van szó, amelyben az összes érdekelt együttműködik. A nevelés lényege, hogy a tanulónak lehetősége legyen felismernie képességeit és felépítenie önmagát. Akarata ellenére semmi sem lehet eredményes. Csak az együttműködés, a tudatos ráépülés, a késztetések, a folyamatokba történő bevonás, alkotásra ösztönzés, felelősségvállalás, önállóság hozhat eredményt.

A szülő - tanuló - pedagógus kapcsolati rendszerben a legfontosabb a kölcsönös tisztelet és a segítő együttműködés. Meg kell tanulnunk kezelni azt a tényt, hogy a középiskolai korosztály hajlamosabb a panaszkodásra, a negatív, a bántó dolgok kiemelésére, miközben a jót természetesnek veszik.

A problémás kérdésekre választ keresve jó alkalom a tanulókkal és a szülőkkel folytatott beszélgetések, jól szerkesztett kérdőívek készítése és feldolgozása. A kérdőívekre adott válaszokból, az öregdiákok visszaemlékezéseiből az is kiderül, hogy mély és pozitív nyomokat hagy bennük az iskolájuk. Kiemelik a közös együttléteket, a közös iskolai fakultatív kirándulásokat, a fakultatív napokat, a bálakat, a versenyeket, az irodalmi fellépéseket és az iskolai sportéletet.

Megdöböntőek és elgondolkodtatóak a diákok őszinte megnyilatkozásai életükkel kapcsolatban. Fontos ezek kereteinek biztosítása és megvitatása a testületben és a szülők körében egyaránt. Jó alkalmat adnak a nevelési értekezletek, az osztálykonferenciák és a közös szülői összejövetelek.. A Szülői Szervezet megbeszélésein az aktuális kérdések megvitatására, elemzésére kerülhet sor, olykor szakember segítségével. Az itt hallottak az osztályok szülői értekezletein ismét felvetődnek, és bővebb körben kerülnek megvitatásra.

Pedagógiai szempontból a tanár neveli is a diákot, nemcsak oktatja, ezért életének minden vonatkozását ismernie kell, és cselekednie is a pozitív hatások elérése és a negatív hatások megelőzése vagy kiküszöbölése érdekében. Másrészt viszont – jogi szempontból

– a jogszabály személyi, tárgyi és területi hatálya meghatározza, hogy milyen ügyekben cselekedhet jogalkalmazóként a pedagógus a diákkal kapcsolatban. Az ellentmondást csak úgy lehet feloldani, ha belátjuk, hogy a tanuló iskolán kívüli tevékenységeivel kapcsolatban a pedagógus csak és kizárólag pedagógiai eszközöket alkalmazhat: **figyelmeztethet**, jelezhet a szülőnek, javasolhat a fenntartónak, **példát mutathat, érvelhet**, meggyőzhet, de nem tilthat meg iskolán kívüli tevékenységeket. A pedagógusnak hatalmában áll gazdag pedagógiai eszköztárát mozgósítani: a diákközösséget aktivizálni, a pedagógus kollégák összehangolt magatartását elérni, a szülők figyelmét felhívni, közvetlenül hatni a gyermek értelmére és érzelmeire, bővíteni a problémával kapcsolatos ismereteket. A cél és eszköz dilemmában fel kell tudni ismerni, s el kell tudni választani egymástól a jogalkalmazási eszközöket a pedagógiai eszközöktől.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Célunk az, hogy a 14-15 éves korban iskolánkba kerülő fiatalok személyiségét nem átalakítani, hanem fejleszteni akarjuk. Fontos a tanulók személyisége erejének, épségének növelése, eredményes életvezetés képességének fejlesztése.

Célunk továbbá a környezetből származó megterhelések, ártalmak, visszahúzó erők csökkentése, prevenciója.

Fontos **feladataink**:

- **Az értelem kiművelése**, belső motiváció kialakítása, kognitív képességek fejlesztése, elmélkedésre, gondolkodásra való késztetés.
- **Az érzelmi intelligencia** fejlesztése.
- **Önismeret és önértékelés** fejlesztése.
- **Az egészséges és kulturált életmódra nevelés.**
- **A viselkedés- és a magatartáskultúra**, a kitartás, az újrakezdés, a feladattűrés, a társas kapcsolatok működtetéséhez szükséges tulajdonságok fejlesztése, az edzettség, az ellenálló képesség, az ügyesség fejlesztése.
- **A segítő életmódra nevelés** tekintetében az együttműködési készség fejlesztése, a konfliktuskezelés gyakoroltatása, a kommunikációs kompetencia.
- **Életvezetési, munkavégzési, munkavállalói technikák kialakítása**: élethosszig tartó tanulás és művelődés igénye, alkotóképesség és tehetség felismerése, fejlesztése.
- Szakmai, közismereti, országos és iskolai versenyeken való részvétel erősítése, a visszahúzó tanulók ösztönzése, önbizalmuk fejlesztése.
- Iskolai és osztály **rendezvényeken, ünnepélyeken** való szervezési- és szereplési lehetőségek biztosítása, amellyel a személyiség problémamegoldó képessége, együttműködési készsége, valamint önismerete, önbizalma, emlékezete, akaratereje, kreativitása fejlődik a tanulónak.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A nevelés társadalmi tevékenység, lényege az értékközvetítés, funkciója a közösségfejlesztés.

Célunk az, hogy az iskolai nevelés-oktatás során az értékek létrehozása **közös tevékenység** eredménye legyen, és a közösségfejlesztés folyamata során elősegítsük tanulóink mint egyének és a társadalom közötti kapcsolat kialakítását.

A közösségfejlesztés feladatai

Tanulóink ismerjék meg **kulturális örökségünk** jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit, kiemelkedő képviselőinek munkásságát, elsősorban iskolánk névadóját, Széchenyi Istvánt.

Ismerjék meg **neves tanáraink, illetve diákjaink** tevékenységét, kiemelten Szerb Antalt, az iskola műemlék épületének történetét, stílusának jellegzetességeit, építőjének munkásságát. Általában a **kiemelkedő magyar államférfiakat**, tudósokat, művészeket, sportolókat is ismerjék meg.

A fakultatív iskolai- és osztálykirándulások tervszerű, tudatos megtervezésével hozzájárulunk a lakóhely, a szülőföld és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez. Tanulóink ismerjék meg a **közös európai értékeket**, becsüljék meg az eredményeket, értékeljék Magyarország szerepét. Legyenek nyitottak, megértők a különböző kultúrák, szokások, vallások, a másság iránt.

Tanulóink kapcsolódjanak be közvetlen **környezetük** (az iskola és lakóhelyük) **értékeinek megőrzésébe**, gyarapításába. Legyenek képesek a környezet természeti értékeinek felismerésére és megőrzésére, alakuljon ki bennük a **környezetkímélő magatartás** iránti igény egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Ismerjék fel, hogy a Föld egységes rendszer, amelyben az ember természeti és társadalmi lényként él, és egyénileg is felelős az erőforrások ésszerű felhasználásáért, illetve sajátítsák el a természet ismeretén és szeretetén alapuló tudatos és aktív **természetvédelem** alapjait, valamint szerezzenek személyes tapasztalatokat a **környezeti konfliktusok kezelése** terén.

Tanulóinknak meg kell ismerniük és gyakorolniuk kell az egyén és a különböző szintű **közösségek harmonikus együttműködéséhez** szükséges szabályokat:

- A felelős állampolgárrá nevelés területén (jogok és kötelességek harmonizálása);
- A felelős munkavállalóvá nevelés területén (csoportban dolgozás, együttműködési készség).

A konfliktuskezelés, a konszenzuskeresés területén:

- kortárs csoportban (osztálytársak, barátok);

alá- és fölérendeltségi viszonyban (család, iskola, munkahely).;

A harmonikus társas kapcsolatok létrejöttéhez szükséges tulajdonságok területén (udvariasság, figyelmesség, tapintat, tolerancia, humor).

Feladatunk, hogy segítsük a tanulók **kommunikációs kultúrájának** fejlesztését: az önálló ismeretszerzés, az egyéni véleményformálás és ennek kifejezésre juttatása, a társadalmi érintkezést szolgáló információk felfogása és közvetítése, az érvek kifejtésének, értelmezésének és megvédésének segítségével.

Tanulóinkat az **új információs környezetben** eligazodó, és azt kritikai módon használó fiatalokká kell nevelnünk, hogy felismerjék az információ társadalmi szerepét, az informálódás képességének szükségességét, az információszerzés, feldolgozás, és átadás technikáit. Ennek során tisztában kell lenniük az információkezelés jogi- és etikai szabályaival, védekezési technikájukat a negatív társadalmi hatások ellen a tömeges, passzív információfogyasztás terén segítenünk kell.

Tanulóinkban ki kell fejlesztenünk a beteg, sérült, fogyatékos, idős embertársaik iránti **elfogadó és segítőkész** magatartást.

A közösségfejlesztés színterei:

Az osztályközösségek

Az osztályközösség felelős vezetője, szervezője, irányítója az **osztályfőnök**, aki

- a tanulókat rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, és azok megoldására mozgósít;

Pedagógiai Program 2018

- kapcsolatot tart az iskola diákönkormányzatát segítő tanárral;
- elősegíti az iskola különböző közösségeihez való kapcsolódást, kapcsolattartást, a harmonikus együttműködést;
- az iskola hagyományainak ápolásába és továbbfejlesztésébe bevonja diákjait;
- az iskolaszintű rendezvények, ünnepélyek, versenyek szervezésére, rendezésére mozgósítja osztálya tanulóit;
- az iskola karitatív munkájában aktivizálja az osztályt (idősek napközi otthonának látogatása, műsor, ajándék karácsonykor).

Az osztályfőnök elsőszámú kapocs a konfliktuskezelésben:

- kapcsolatot tart osztálya, illetve osztályának tanulói és az iskolavezetés, az osztályban tanító tanárok és a szülők között;
- elősegíti a konfliktuskezelést a mindennapi gyakorlatban, a fenti viszonylatokban;
- az iskola Házi rendje megismertetésével, tartalmának napi betartatásával segíti, hogy tanulói megtalálják a helyes utat a kötelességek és jogok betartása, illetve megkövetelése terén.

Az osztályfőnöki órákon, osztályrendezvények, fakultatív kirándulások, ünnepélyek szervezése, illetve lebonyolítása során teret ad, szituációt teremt tanulóinak:

- az egyéni véleményformálásra;
- az érvek kifejtésére, értelmezésére, megvédésére;
- az önálló munkavégzésre.

A fakultatív osztálykirándulások tervszerű, tudatos megszervezésével segíti:

- az ország kiemelkedő természeti- és kulturális értékeinek megismerését;
- a környezet természeti értékeinek védelmét a napi gyakorlatban;
- a környezetkímélő magatartás gyakoroltatását.

Nevelő tevékenységében hangsúlyt helyez az udvarias, figyelmes, tapintatos, toleráns magatartásjegyek kialakítására.

A Diákönkormányzat

Létezésének **pedagógiai célja**, hogy

- teret adjon az iskola tanulóinak az iskolai közéletben való aktív részvételre;
- módot adjon a demokratikus polgári lét magatartásformáinak gyakorlására;
- alkalmat adjon az egyéni vélemények iskolai szintű megfogalmazására.

Fontos, hogy tanulóink védett környezetben gyakorolhassák a demokrácia szabályait, megtapasztalhassák esélyeit, buktatóit, képesek legyenek saját életük alakításában vállalni a felelősséget.

A diákönkormányzat **feladata**, hogy

- színesebbé tegye a diákközösség életét;
- hasznos programokat kezdeményezzen;
- bővítse a tanórán kívüli lehetőségeket;
- segítse ápolni a már meglevő iskolai hagyományokat, és lehetőségeihez mérten teremtsen újakat.

A diákönkormányzat szervezeti felépítését és működési rendjét a „Szervezeti és Működési Szabályzata” tartalmazza.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Mai társadalmunkban a pedagógus segítő szerepe megnövekedett. Gondoljunk a gyerekeket érintő stresszes helyzetekre, a szülőkkel töltött viszonylag kevés (nem elegendő) időre, a sokféle hatásra, amelyeket nem tudnak mindig könnyedén feldolgozni. A „rutinból” tanítás és nevelés során a pedagógus elveszítheti érzékenységet, fogékonyságát. Hatékonyan úgy tudunk nevelni, ha az személyre szóló. Személyiségünket úgy őrizhetjük meg, ha érzékenyek, befogadóak, hitelesek és empatikusak tudunk lenni.

Az iskolai mindennapokban jelentkező számos probléma, a devianciába hajló „másság” kezelése, a tanulók néha furcsa, érthetetlen viselkedése, azok okainak felismerése, az érzelmi gubancok bogoazása nehéz helyzetet teremt. Sokszor átláthatatlannak és megoldhatatlannak érezhetjük azokat a feladatokat, amelyekkel szembesülünk. A tanuló, még ha úgy is látszik, sohasem a környezetével, hanem mindig önmagával áll konfliktusos helyzetben. A konfliktus számára is olyan bizonytalan helyzetet teremt, amelynek tartósabb fennmaradása az egyénben elkerülhetetlenül kellemetlen érzéseket vált ki, sőt a konfliktusban élő ember cselekvő- és teljesítőképessége jelentősen csökken is. Ennek feloldása nehéz, de elkerülhetetlenül fontos a továbblépés, a nehéz helyzet feloldása szempontjából.

Fontos feladatunk elérni, hogy az iskola ne a tanárok, tanulók és a szülők közötti örökös harc terepe legyen, ne a folyamatos félelem és stressz színtere, ne az alárendeltség és kiszolgáltatottság bölcsője, hanem a közös munka világos, megismerhető szabályok szerinti együttműködés keretét biztosítsa. A tanárok, diákok és szülők együttműködésének motorja nem más, mint az iskola célja: boldog diákokéval adni a tudáshoz.

Az oktatás, az osztályozás, a (házi) rend és a fegyelem nem önmagáért fontos, hanem minden, ami az iskolában történik a tanuló boldogságát, adottságainak kibontakoztatását, a siker örömet, a tudás megszerzését, az alkotást, a közösséghez tartozás élményét kell szolgálnia. Hiszen mi lehet annál fontosabb nevelési cél, mint az, hogy a tanuló felismerje képességeit és felépítse önmagát, értse és tartsa tiszteletben mások jogait és ezáltal tudatosan teljesítse kötelezettségeit.

Pedagógiai Program 2018

Semmiféle célszerű beavatkozás nem lehetséges az iskolában, amíg nem rendelkezünk pontos, hiteles, megbízható képpel, hogy milyen az iskola feltételrendszere, működésének sajátossága, erős és gyenge oldala, hagyományrendszere, fejlődésiránya, értékhierarchiája, mely területen vannak tartalékai és kisebb-nagyobb hiányai. Az információkat, tapasztalatokat pedig rögzíteni kell, hogy a helyzetfeltárás érdekében használt módszerek egymást kontrollálják (megfigyelés, beszélgetés). A pedagógiai beavatkozás hatását befolyásolják:

- a diák és diák közötti kapcsolatok;
- a diák és tanár közötti kapcsolatok;
- a tanár és tanár közötti kapcsolatok.

Az iskola rendeltetése az oktatást, nevelést, szakképzést magában foglaló személyiségfejlesztés. Azt hogy a tanulók szeressék az adott iskolát, és örömmel tanuljanak, az elsősorban a testület munkája, és annak légköre biztosíthatja. Ennek érdekében:

- a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek kulturális hátrányait csökkenteni kell, ugyanakkor biztosítani az átlagon felüli képességek kibontakoztatását;
- mozgékony belső differenciálására van szükség, mindenkinek azt kell nyújtani, amire éppen szüksége van;
- a tanulócsoportok tipikus szerveződési elve a heterogenitásnak kell lennie;
- a tanulás szervezésének alapvető formája nem a frontális, hanem a csoportos és az egyéni munka, mert ez teszi lehetővé a belső differenciálást;
- csökkenteni kell a buktatást a 9., 10. évben, mert a kudarcok elviselésére is fel kell készíteni a tanulókat;
- a szabadidő eltöltésében változatos lehetőségeket kell biztosítani.

Feladatunk, hogy a tanulók megismerjék az egészség-érték szemlélet kialakításához szükséges alapfogalmakat, módszereket, valamint, hogy tájékozottak legyenek a legális és illegális drogok hatásaival, a kábítószer-fogyasztás következményeivel, a függőség kialakulásának stációival. Továbbá, hogy mintát kapjanak a stressz- és konfliktushelyzetek

lehetséges megoldásaira a problémamegoldó szerfogyasztás kialakulásának megelőzése érdekében. Meg kell ismertetni a tanulókkal a veszélyes helyzeteket, és meg kell tanítani őket, hogy mi módon sajátítsák el a kínálások visszautasításának korosztály-specifikus módjait, illetve, hogy a krízishelyzetekre hogyan reagálhatnak adaptívan, és ilyen helyzetben hogyan segíthetik társaikat.

3. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása

Általános elvek

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásában, nevelésében az alábbiakat vesszük figyelembe:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a Nat és az Irányelv (32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet) rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit;
- a fővárosi, megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet,
- a szülők elvárásait; és
- az általunk nevelt tanulók sajátosságait.

Tudatos integrálásról akkor beszélhetünk, ha

- a sérülés tényével, mértékével, a fejlesztés irányával és lehetőségeivel a pedagógusok és a szülők tisztában vannak,
- biztosított a szakember, a gyógypedagógus folyamatos jelenléte, közreműködése, így megvalósul a szakszerű habilitáció, rehabilitáció,
- az integrált tanuló fejlődése objektíven, meghatározott időnként ellenőrizhető,
- az iskola dokumentumai tartalmazzák az integrációval kapcsolatos feladatokat, elveket, tartalmakat.

A sikeres **integráció** feltételeit az egyéni különbségeket - sérüléseket - toleráló, kezelő, befogadó iskolai környezet tudja biztosítani. Intézményünk e feltételek megteremtésére törekszik, adottságaink látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók, hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók, beszéd fogyatékos tanulók, autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók, valamint pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási - zavarral küzdő tanulók integrált nevelését teszik lehetővé.

Az Irányelvben foglaltak alapján **kiemelt cél az integrált nevelés során**, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése által valósuljon meg. Az együttnevelés segítse a sérült tanulók önállóságának fejlesztését, a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedését. Az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez. Valósuljanak meg, illetve váljanak az iskola pedagógiai programjának, tanítási gyakorlatának tartalmi elemévé a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák. A sajátos nevelési igényű tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés tartalma ne terhelje túl, az alkalmazott módszerek egyéni lehetőségeikkel összhangban legyenek.

A sikeres együttnevelés érdekében a sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítani szükséges a speciális tantervet, tankönyveket, tanulási segédleteket. Fontos figyelmet fordítani a diákok érzékenyítésére, a szülők szemléletének alakítására, az elfogadó, segítő, támogató attitűd kialakítására.

Elengedhetetlen a pedagógusok szemléletének alakítása (elfogadás, tolerancia, empátia), és módszertani felkészítése továbbképzések segítségével. A pedagógus az integrált nevelés, oktatás során a tananyag tartalmak meghatározásánál, a tananyag feldolgozásánál, a szabadidő- tevékenységek kezdeményezésében figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű tanulók sajátos jellemzőit. A tanórai foglalkozások során épít a szakértői véleményekben foglaltakra. A tanulásszervezés során igazodik az egyéni sajátosságokhoz, differenciált munkaformákat alkalmaz. Egyéni fejlesztési terv alapján egyéni haladási ütemet biztosít a sajátos nevelési igényű tanulók számára. Igazodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez. Együttműködik a segítő szakemberekkel, a gyógypedagógus javaslatait beépíti a tanítási folyamatba.

A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai

foglalkozások megszervezésének heti időkeretét a köznevelési törvény 6. melléklete határozza meg, a foglalkozások beosztása ennek alapján történik.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységek célja a sajátos nevelési igényű tanulók sérült funkcióinak fejlesztése, a kulcskompetenciák alakítása az önálló életvezetés, a sikeres társadalmi beilleszkedés érdekében. A meglevő funkciók bevonása a hiányok pótlása céljából, illetve a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása, valamint a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.

A habilitációs fejlesztést az adott sérülésnek megfelelő végzettségű utazó gyógypedagógus végzi. A szaktanárok – differenciált óravezetés mellett – szaktantárgyi fejlesztő/habilitáló foglalkozásokkal segítik a sérülésből adódó hátrányok kompenzálását. Kiemelten fontos a pedagógusok, gyógypedagógusok munkájának összehangolása az optimális fejlesztés megvalósítása érdekében. Iskolánkban a gyógypedagógiai habilitáció megvalósulhat osztálytermi keretek közt, illetve egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás formájában.

4. A tehetség és képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Iskolánk nevelőtestülete nyitott a legkülönbözőbb tehetségek fogadására. A korábbi években többféle alkotó értelmiségi, tudományos és művészeti pályán indultak el tehetséges tanítványaink.

Már az általános iskolától elvárható, hogy jelezze, ha a hozzánk érkező tanuló valamely szempontból kitűnik korosztályának átlagos képességű tagjai közül. Így a vele való foglalkozás hamar elkezdhető, vagy folytatható. A képességek felmérése minden szaktárgyban tanári feladat. A kiemelkedőket a tanár – amennyiben saját szakterületéről van szó – már az órán differenciált képésben részesítheti. Ha szaktárgyától eltérő képességekre bukkant, irányíthatja más szakember szárnyai alá, vagy szakkörbe.

A tehetség kibontakozásának színterei iskolánkban **a szakkörök:**

- szaktárgyi és a, SZÉTV-re felkészítő szakkörök;
- sportkörök;
- idegen nyelvi szakkörök;
- kézműves szakkör;
- önismereti szakkör;
- színjátszó kör;
- énekkar.

Az év végén értékelést tartunk, és külső tehetségfejlesztő helyet javasolunk, ha iskolán belül nincs az adott tanuló szintjének megfelelő foglalkozás.

A tehetségek felkutatásának további fórumai: a „Ki mit tud?” és a különböző házi és külső szavalóversenyek, dalversenyek, fotópályázatok, rajzversenyek stb.

Kiemelten foglalkozunk a Szakmai Előkészítő Érettségi Tantárgyak Versenyén (SZÉTV) induló tanulókkal. Évek óta ebben a munkában rendszeresen részt vesznek a korábban már versenyt nyert, főiskolás tanulóink. Nemcsak a tapasztalataikat adják át, de részt vállalnak az új versenyzők elméleti felkészítésében is.

Ez ideig még megoldatlan az iskolából kikerülő tanulóink további sorsának nyomon követése. Ezen a következőképpen kívánunk változtatni:

- a végzett tanulóknak levelet írunk, és írásbeli vagy szóbeli válaszra kérjük őket;
- az iskola felveszi a kapcsolatot a legfontosabb felsőfokú intézményekkel és tájékoztatást kér a felvett tanulóinkról;
- osztálytalálkozókon gyűjtünk információkat a tanulók érettségi utáni sorsáról;
- öreg diák találkozókön közvélemény-kutatást tartunk.

Nagyon fontos a nyomon követés, mert a továbbtanulók nagy száma, a sikeres életutak a legjobb reklámot jelentik az iskolának.

5. A gyermek- és ifjúságvédelem iskolánkban

Cél: Az iskolai nevelő-oktató munka segítése, a családok nevelési tevékenységének támogatása, a felvilágosítás, a preventív ifjúságvédelem megerősítése.

Feladatok:

A tanulók figyelmének felkeltése a kudarcok leküzdésére, a szülők együttműködésének elérése, a tanárok derítsék fel a tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekedjenek ezek megelőzésére és megszüntetésére.

Tájékoztatás

Az osztályfőnök tájékoztatja:

a tanulókat:

- az iskola lehetőségeiről,
- az iskolán kívüli segítő szervezetekről (folyamatosan);
- az iskolán kívüli igénybe vehető ifjúságvédelmi szakellátó intézményekről.

Az igazgató tájékoztatja:

a szülőket:

- az alapítványi szociális juttatásokról és iskolán kívüli segítő, szakellátó szervezetekről.

a pedagógusokat:

- szakirodalomról;
- a tanév legfontosabb feladatairól;
- továbbképzési lehetőségekről;
- pályázati lehetőségekről.

Prevenció

Elsődleges prevenció: minden olyan tevékenység, amely valamennyi tanuló harmonikus személyiségfejlődését segíti és megvédi a mentálhigiénés ártalmaktól.

- az iskola differenciált, sokszínű, tevékenységrendszere, amelyben minden tanuló „megtalálja önmagát”;
- a belső motivációra építés a tanulásban és a közösségi tevékenységben;
- együttműködő tanulási módszerek,
- a tanuló saját fejlődéséhez viszonyított értékelés;
- a tanulók önértékelésének figyelemmel kísérése;
- nyílt konfliktuskezelés;
- a differenciált fejlesztés;
- az iskolai stresszhatások csökkentése;
- az iskola kedvező légköre;
- a diákjogok érvényesülése;
- a mentálhigiénés problémák okkereső, érzelmileg támogató, segítő kezelése.

Másodlagos prevenció: a személyiségfejlődés súlyosabb zavarainak **korai** felismerése.

Egészségnevelés

Az egészségnevelési és a környezetnevelési programban.

A hátrányos helyzetű tanulók szűrése és a hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az osztályfőnökök segítségével a hátrányos helyzetű tanulók felmérése a tanév elején (megfigyelés, beszélgetés, kérdőív alapján):

1. Családi problémák:

Pedagógiai Program 2018

- Személyes beszélgetés, szülői támogatás megnyerése, szülőknek szóló tanácsadás, szülői értekezlet, fogadóóra, szülők bevonása az iskolai programba, súlyosabb esetekben kapcsolatfelvétel a gyermekjóléti gondozóval, a család gondozójával együttműködve próbálunk segíteni.
- Különösen odafigyelünk az állami gondozott és kollégista tanulók körülményeinek alakulására.

2. Tanulási problémák:

- A különböző szintű tanulási nehézségek kiszűrése után: felzárkóztató korrepetálást szervezünk elsősorban az kilencedik és a tizedik évfolyam tanulói számára.
- Súlyos tanulási zavarok esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyi részekből az értékelés és minősítés alól a tanulót. Így különösen odafigyelünk az iskolába felvett diszlexiás tanulókra, akik a tanulásban globálisan nem gátoltak, de mégis részleges tanulási zavarai vannak.

Fontosnak tartjuk az **esélyegyenlőség lehetőségének megteremtését**.

Iskolánkban a beiskolázásra kerülő tanulók többnyire közepes képességű és közepes szorgalmú gyerekek. Legfontosabb céljuk, hogy szakmát szerezzenek, és legyen esélyük a munkába állásra. A középiskolába lépés időszaka nagyjából egybeesik a konfliktusos serdülő életszakasz kezdetével, amikor a tanulók elveszítik korábbi biztonságukat, és szembefordulnak korábbi értékeikkel és saját értékrendszer kialakítására törekszenek.

Ebben a lázadásra hajlamos időszakban történik az iskolaváltás, és ekkor jelentkeznek az első tanulmányi kudarcok is. Ebből a helyzetből a magát felmenteni akaró serdülő kudarckerülő, problémákat elhárító magatartással keresi a kiutat, mely újabb problémákat és újabb kudarcokat okoz.

Tanulóink nagy része csonka családban él, sokan megélhetési gondokkal küzdenek. Ebből fakad, hogy a szülők egyre kevesebb gondot tudnak fordítani gyermekük nevelésére. A magukra maradt tanulók felzárkóztatása, személyiségének fejlesztése tehát egyre fokozódó mértékben hárul az iskolára.

3. Szociális problémák

Önkormányzati segélyek (rendszeres, rendkívüli), étkezési támogatások, ösztöndíjak (pályázatok), korrepetálások támogatása, tankönyv- és tanszersegély.

4. Kulturális különbségek okozta problémák

A szomszédos országokból áttelepült magyar anyanyelvű tanulókat egyéni felzárkóztatás szerint korrepetáljuk. Nyelvi és kulturális problémával küszködő, EU-n kívülről érkezett nem magyar anyanyelvi tanulóknak magyar mint idegen nyelv oktatása.

A hátrányos helyzet típusának mérlegelése után döntünk a további teendőkről. A hátrányos helyzetű gyerekek tanulási előmenetelének, szabadidős tevékenységének figyelemmel kísérése, és adott esetben javaslatot teszünk a változtatásokra (szükség esetén külső szakember bevonásával).

Fontos feladatunk az egyéni felzárkóztató foglalkozások biztosítása és ennek átgondolt megszervezése. Lehetőleg minden tanulót a saját szaktanára korrepetál, de az iskola biztosítja a felzárkóztatás különböző lehetőségeit, helyét és idejét a tanárok és a tanulók munkarendjében.

A veszélyeztetett tanulókkal való foglalkozás

A veszélyeztetett tanulók felderítése, diagnosztizálása iskolai szinten elsősorban a szaktanárok és az osztályfőnökök feladata – kiemelten a 9. évfolyamon.

Az elégtelen érdemjegyek, a sok és indokolatlan hiányzás jelzik, ha gond van és ez önmagában is tanulási kudarchoz vezethet. Fontos az évismétlő tanulók kiemelt figyelemmel kísérése.

Különleges gondozást igénylő tanulók esetében a szűrést az országos szakértő bizottság végzi, az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi-felelős javaslata alapján, a szülővel
Pedagógiai Program 2018

történt személyes kapcsolatfelvétel után. Halmozott kudarc, soktárgyas bukás esetén, indokolt pályaválasztási tanácsadásra küldés, esetleg a pályamódosítás.

A veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, ez alapján javaslatot teszünk a további teendőkre. (Veszélyeztetett tanulók, akik testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy gondozó környezet nem biztosítja.) Ennek kialakulásához vezető tényezők: az elhanyagoló nevelés, gondozás, a családban a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, drog, brutalitás stb.). Következménye lehet a tanulóknál is megjelenő deviáns magatartási formák kialakulása, negatív társadalmi csoportokhoz való csatlakozás, alkohol- és kábítószer-fogyasztás. Segíteni csak tartós, szakemberek által nyújtott támogatással lehet, hogy életesélyeik, fejlődési lehetőségeik javuljanak.

A feladat megoldását segítő kapcsolatok:

- Iskolaorvos, védőnő, akik az egészségügyi szűrést végzik;
- Budapesti Orvostanhallgatók Kortársoktató Alapítványa (Nagyvárad tér);
- Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézet (1088 Bp., Vas utca 8-10.)
- Téged is érint Alapítvány (1055 Bp., Kossuth L. tér 16-17.)
- Sziget Droginformációs Alapítvány (1074 Bp., Rottenbiller u. 10.)
- Target 2000, Tiszta Jövőért Közhasznú Alapítvány (1134 Bp., Apály u. 2/d)

A pályázatok útján elnyert **felzárkóztatási programok** külön szervezésben folynak, osztálykereteken kívül.

A segítő tevékenység formái és működési rendjük

Az osztályfőnökök segítségével (megfigyelés, kérdőív, beszélgetés) kiszűrjük a hátrányos helyzetű tanulókat és biztosítjuk számukra az anyagi és szellemi juttatásokat, amiket az önkormányzat, az iskola, az iskolai alapítványunk nyújtani tud.

Tájékoztatás rendje:

Tanulói tankönyvellátás:

Az iskola tankönyv felelőse minden év május 31-ig felméri, 9. évfolyamosok esetében a tanév első hetében, hogy hány tanuló kíván az iskolai könyvtárból tartós tankönyvet kölcsönözni. Az ingyenes tankönyvre jogosultak és a szociálisan rászoruló tanulók a tanév végéig kölcsönözhetnek a könyvtárból tartós tankönyveket.

Ha az iskola a tankönyvellátást a tanuló részére nem tudja megoldani, kezdeményezi a tankönyv és tanszerellátás támogatását a települési önkormányzatnál.

Juttatások és elosztásuk:

Iskolánk Széchenyi 200 Alapítványa a 4,28-as átlagon felül teljesítő tanulóknak tanulmányi ösztöndíjat biztosít lehetőség szerint (egy tanévben két alkalommal) évfolyamonként, átlagtól függően 3 000-10 000 Ft-ig.

Néhány esetben – írásbeli kérelem alapján – rendkívüli szociális segítyt próbál az iskola Alapítványa nyújtani, amelyről az Alapítvány kuratóriuma dönt a tanévkezdéshez, az iskolai fakultatív kiránduláshoz, a ballagáshoz (3 000-10 000 Ft-ig).

Indokolt esetben kérjük az illetékes önkormányzatok gyermekjóléti szolgálatát, hogy a rászoruló tanulóknak rendszeres, illetve alkalmi nevelési segítyt folyósítsanak.

Figyelemmel kísérjük a kiírt ösztöndíjak, pályázatok rendszerét:

B. HELYI TANTERV

1. Tantervek

Tanév	Évfolyam			
	9.	10.	11.	12.
2015-2016	H2013	H2013	H2013	H2011
2016-2017	ÚjH2016	H2013	H2013	H2013
2017-2018	ÚjH2016	ÚjH2016	H2013	H2013
2018-2019	ÚjH2016	ÚjH2016	ÚjH2016	H2013

2. Óratervek

2.1. Kerettantervnek megfelelő helyi tanterv a 2013/14. tanévtől

Tantárgy/Évfolyam		Új óraterv 2013-2014-es tanévben							
		9. új		10. új		11. régi		12. régi	
		heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Irodalom		3	111	3	111	3	111	3	93
	szab.terv.	1	37	1	37	1	37		
Magyar nyelv		1 B	37	1 B	37	1 B	37	1 B	31
	szab.terv.							1 B	31
Történelem		2	74	2	74	2	74	3	93
	szab.terv.	1	37	1	37	1	37	1	31
Társadalmi ism.						1	37		
Etika (magyarosok)									
Idegen nyelv		3 B	111	3 B	111	3 B	111	3 B	93
	szab.terv.	1 B	37	1 B	37	2 B	74	2 B	62
Matematika		3	111	3	111	2 B	74	3 B	93
	szab. Terv.	1,0	37	1	37	1	37		
	szab.vál.				0	1	37	1 B	31
Ének-zene-művészetek		0		1	37				
Mozgókép- és médiaismeret		0						2	62
Osztályfőnöki		1	37	1	37	1	37	1	31
Testnevelés *egészségtani alap		1	37	1	37	1	37	1	31
Testnevelés *b		4 B	148	4 B	148	2 B	74	2 B	62
Fizika		2	74	2	74				
Földrajz		2	74	1	37	1 B	37		
	szab.vál.				0				
Ember és környezete					0	1	37		
Biológia		0	0	2	74				
Kémia		2	74	1	37				
Informatika		1 B	37			2 B	74	2 B	62
	Áruforg.gyak. (inf. alapokon)	1	37	1	37				0
	Mhelyi eg. és bizt.	0,5	37		0				0
	Vezetési ism.				0			1	31
	Üzleti tev.	2	1 74	3	111				0
	Üzleti tev. gyak.			1	37				
	Áruforgalom			2	74				
	Áruforg.gyak.				0				
	Áruforg.gyak. ÖF.				105				
	gazd.ism. Elmélet				0	2	74	2	62
	gazd.ism.gyak.				0	1	37	1	31
	Marketing elm.				0	2	74	2	62
	Marketing gyak.				0	1	37	1	31
	Szakmai nyelv elmélet	1,5	74		0	1	37	1	31
	nyári		70		0	2	74	2	62
Összesen		34	1365	36	1437	36		37	
összes szakma		6		7		10		10	
Szabadon tervezhető		1 magyar 1 nyelv 1 tört. 1 matematika		1 magyar 1 nyelv 1 tört. 1 matematika					

Tantárgy/Évfolyam	Új óratervez 2013-2014-től felmenő 2016-17-ig												szakképző		
	9.			10.			11.			12.			2/14.		
	heti		éves	heti		éves	heti		éves	heti		éves	heti		éves
Irodalom	3		111	3		111	3		111	3		93			
szab.terv.	1		37	1		37	1		37	1		31			
Magyar nyelv	1 B		37	1 B		37	1 B		37	1 B		31			
Történelem	2		74	2		74	2		74	2		62			
szab.terv.	1		37	1		37	1		37	1		31			
Etika (magyarosok)							1		37						
Idegen	3 B		111	3 B		111	3 B		111	3 B		93			
szab.terv.	1 B		37	1 B		37	2 B		74	2 B		62			
Mate	3		111	3		111	3 B		111	3 B		93			
matik	szab. Terv.	1,0	37	1		37	1		37	1		31			
Ének-zene-művész	0			1		37									
Osztályfőnöki	1		37	1		37	1		37	1		31	1		31
Testnevelés (eg.tar	1		37	1		37	1		37	1		31			
Testnevelés	4 B		148	4 B		148	4 B		148	4 B		124			
Fizika	2		74	2		74	1		37						
Földrajz	2		74	1		37									
Biológia	0		0	2		74	2		74	1		31			
Kémia	2		74	1		37									
Informatika kerettar	1		37												
szakm a	Árú. gyak. (munka- apokon)	1	37	1	37	1	37	1	31	1	31	1	31		
	Művel. eg. és bizt.	0,5	37												
	Vezetési ismeretek									1	31				
	Üzleti tev. gyakorlat		1	1	37	1	37	1	31						
	Üzleti tev. elemzése	2	74	3	111	3	111	3	93						
	Áruforgalom	1,5	74	2	74	1	37	1	31						
	Áruforg. gyak.					1	37	1	31						
	Áruforg. gyak. ÖGY		70		105		140								
	Marketing elm.					1	37	2	62						
	Marketing gyak.							1	31	1	31				
	Váll.ism.elm.												4	124	
	Váll.ism.gyak.												2	62	
	Ker.egys.muk.e m.												4	124	
	Ker.egys.muk.g yak.												2	62	
	Áruismeret												8	248	
	Szakmai idegen nyelv												3	93	
	Foglalkoztatás												2	62,0	
	Bolti gyak												8	248	
Össze		34	1365	36	1437	35	1435	35	1085	35	1085				
össze		6		7		8		11		35					
Szabadon tervezhető		1 magyar 1 nyelv 1 tört. 1 matematika		1 magyar 1 nyelv 1 tört. 1 matematika		1 magyar 1 nyelv 1 tört. 1 matematika		1 magyar 1 nyelv 1 tört. 1 matematika		1 magyar 1 nyelv 1 tört. 1 matematika		1 info szakmai 1 marketing 1 of.			

Emelt nyelvi óraszámú osztályok óraterve 9-12. évfolyamon

Tantárgy/Évfolyam		ÚJ óraterv 2013-2014-től felmenő 2016-17-ig										szakképző	
		9.		10.		11.		12.		2/14.			
		heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Irodalom		3	111	3	111	3	111	3	93				
	szab.terv.	1	37	1	37	1	37	1	31				
Magyar nyelv		1 B	37	1 B	37	1 B	37	1 B	31				
Történelem		2	74	2	74	2	74	2	62				
	szab.terv.	1	37	1	37	1	37	1	31				
Etika (magyarosok)						1	37						
Idegen		3 B	111	3 B	111	3 B	111	3 B	93				
	szab.terv.	1 B	37	1 B	37	2 B	74	2 B	62				
	tanórán kívüli	2	74	2	74	2	74	2	62				
Mate		3	111	3	111	3 B	111	3 B	93				
matik	szab. Terv.	1,0	37	1	37	1	37	1	31				
Ének-zene-művész		0		1	37								
Osztályfőnöki		1	37	1	37	1	37	1	31	1	31		
Testnevelés (eg.tan)		1	37	1	37	1	37	1	31				
Testnevelés		4 B	148	4 B	148	4 B	148	4 B	124				
Fizika		2	74	2	74	1	37						
Földrajz		2	74	1	37								
Biológia		0	0	2	74	2	74	1	31				
Kémia		2	74	1	37								
Informatika kerettar		1	37										
szakm a	Árú. gyak. (int. al- apokon)	1	37	1	37	1	37	1	31	1	31		
	Vinylegy. eg. és bizt.	0,5	37										
	vezetési ismeretek							1	31				
	Üzleti tev. gyakorlat		1	1	37	1	37	1	31				
	Üzleti tev. elemzése	2	74	3	111	3	111	3	93				
	Áruforgalom	1,5	74	2	74	1	37	1	31				
	Áruforg. gyak.					1	37	1	31				
	Áruforg. gyak. ÖGY		70		105		140						
	Marketing elm.					1	37	2	62				
	Marketing gyak.							1	31	1	31		
	Váll.ism.elm.									4	124		
	Váll.ism.gyak.									2	62		
	Ker.egys.muk.e lm.									4	124		
	Ker.egys.muk.g yak.									2	62		
	Árúismeret szakmai									8	248		
	idegen nyelv									3	93		
	Foglalkoztatás									2	62,0		
	Bolti gyak									8	248		
	Össze sen	34	1365	36	1437	35	1435	35	1085	35	1085		
	össze	6		7		8		11		35			

3.

4. Tantárgyi tantervek, kulcskompetenciák

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az EMMI minisztere által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Az óratervek tartalmazzák a szakképzésbe beszámítható modulok teljesítéséhez szükséges óraszámokat.

A tantárgyi kulcskompetenciákat részletesen beépítettük a tantárgyi tantervekbe.

Kulcskompetenciák fejlesztése (ismeret, képesség, attitűd)

- **Anyanyelv**

Az anyanyelvi kulcskompetenciákat elsősorban a magyar nyelv és irodalom tantárgyban, de minden tantárgyban gondos odafigyeléssel fejlesztjük.

- **Idegen nyelv**

Az idegen nyelvi kulcskompetenciákat a magyar nyelv ismerete alapozza meg, és az angol illetve német nyelvi órák fejlesztik az alkalmazható nyelvi tudást.

- **Matematika**

A matematika alkalmazásképes tudását elsősorban a matematika tantárgyban, illetve a gazdasági és természettudományos tantárgyak keretein belül fejlesztjük.

- **Természettudomány**

A természettudományok kulcskompetenciái a fizika, biológia, kémia, földrajz tantárgyak keretein belül alakítjuk ki, illetve fejlesztjük.

- **Digitális**

A digitális kulcskompetenciák alapvetően az informatika órán, de a többi órán is fejlődnek, hiszen több tantárgyból használhat a diák digitális tananyagot..

- **Hatékony, önálló tanulás**

A hatékony, önálló tanulást tanítjuk, és a tantárgyakból az adott tantárgy elsajátításához szükséges speciális módszereket tanítjuk.

- **Szociális és állampolgári kompetencia**

Ezeket a kulcskompetenciákat történelem, etika tantárgyakkeretei között oktatjuk, és az osztályfőnöki órákon erősítjük.

- **Kezdeményezőkézség**

Kezdeményezőkézséget az osztályfőnöki órák szerepjátékaiban, illetve az osztályközösségek kialakításánál fejlesztjük, szituációs játékok segítségével, illetve valós szituációkban, kirándulásokon, osztályfeladatok megoldásánál.

- **Vállalkozói kompetencia**

A vállalkezési kulcskompetenciákat a gazdasági jellegű órákon, illetve tanulóknak szervezett vállalkozási szituációkban erősítjük.

- **Esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőkézség**

Esztétikai, művészeti kulcskompetenciák kialakításában az ének-zene és a mozgókép-kultúra és médiaismeret tanórák segítenek, ezen kívül erősíti az iskola énekkarában, színjátszóköreben való részvétel, valamint az osztályszinten szervezett színház-, mozilátogatások, illetve ezek tanári segítséggel történő megbeszélése, elemzése.

Az EMMI által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számát 2013-tól felmenő rendszerben a 9-12. évfolyamon, (nyelvi előkészítő osztályokban 10-13. évfolyamon) az érettségi tárgyak (+1 óra), a történelem (+1 óra), a magyar nyelv és irodalom (+1 óra), az idegen nyelv (+1 óra) óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyakból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson.

A szakmai órakeretben szereplő 1 óra szabad sáv keretében, a szakmai óraszámom belül szakmai informatika órákat tartunk a 9-12. évfolyamon (nyelvi előkészítő osztályban 10-13. évfolyamon) heti 1 órában.

Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az angol vagy a német nyelv tanulását választhatják.

A kulcskompetenciák kialakítását, fejlesztését segítő lehetőségek a sajátos nevelési igényű tanulók esetében:

Látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók

Anyanyelvi kommunikáció

- A vak és aliglátó gyermeknél elsődleges szerepe van a verbális kommunikációnak, ezt fontos biztosítani.
- Törekedni kell arra, hogy a bő szókincs mögött tényleges tartalom legyen.
- A csak vizuálisan érzékelhető (pl. színek, fények, fényképek, festmények, távolság) fogalmak sokoldalú megközelítése.
- A kommunikációs helyzetek pontos értelmezése, a metakommunikáció használata.
- Paralingvisztikai eszközök kiemelt használata (a beszédhang minőségének változtatása, az arckifejezések, gesztusok alkalmazása).
- A virtuális csatornákon keresztüli információszerzés támogatása, a látássérülteknek kifejlesztett speciális szoftverek használata.
- A pozitív attitűd és magabiztos fellépés kialakítása.

Idegen nyelvi kommunikáció

- Vak tanulók esetén hangsúlyos a hallás utáni tanulás, és az adott idegen nyelv pontírásának elsajátítása.
- A gyengénlátó és az aliglátó tanuló esélyegyenlőségének növelése érdekében kiemelt egyéni fejlesztés biztosítása
- A tanulását könnyítő optikai segédeszközök készség szintű használata.
- A pozitív attitűd erősítése.

Matematikai kompetencia

- A matematika iránti pozitív attitűd, illetve a problémák megoldására való nyitottság kialakítása.
- Speciális szemléltetés és segédeszközök biztosítása a matematikai jelek, képletek, modellek, geometriai ábrák, grafikonok esetében.

Természettudományos kompetencia

- Kiemelten szükséges az átalakított eszközök, a speciális szemléltetés használata (domború ábrák, térképek, modellek).
- A gyengénlátó, aliglátó tanuló kompetenciája kiterjed a gyengénlátással kapcsolatos biológiai és fizikai ismeretekre is, ennek elsajátítást támogatni kell.

Digitális kompetencia

- Az ismeretek kiegészülhetnek a szabályos, tízujjas gépírás elsajátításával.
- A digitális kompetencia elsajátítása felöleli a speciális képernyőnagyító-, olvasó programok használatát, a látássérült embereket érintő weboldalak ismeretét, valamint a tanuló számára megfelelő tanulási/munkakörnyezet kialakítását, a megfelelő méretű monitor, másolóállvány, egyedi megvilágítás, speciális program stb. alkalmazását.
- Jártasság kialakítása az IKT eszközök használatában, mely segíti a látássérült tanulókat az információs társadalomba való aktív bekapcsolódásban.

Szociális és állampolgári kompetencia

- Jó kommunikációs, a hatékony stressz-, frusztráció- és konfliktuskezelő képesség kialakítása.
- A látássérült személyek jogainak, pozitív diszkriminációs lehetőségeinek, segítő szervezeteinek megismertetése.
- A saját szembetűnőséggel kapcsolatos ismeretek megszerzése, higiéniai szabályok betartása, a látáskímélő életmód kialakítása.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Pedagógiai Program 2018

- Egyéni tervek készítésére, életpálya – építésre való képesség, az általa választható foglalkozások körének ismerete, az alkalmazkodás a változó, kínálókozó lehetőségekhez.
- A sikerorientáltság, az eltökéltség erősítése, ezek fontosságának tudatosítása a tanulással, a munkával kapcsolatos célok elérése érdekében.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

- Vak tanulók esetében a kreativitás megnyilvánulására jó lehetőséget nyújt a zene és az irodalom.
- A képi gondolkodása, ábrázolási-, önkifejezési készség fejlesztése.
- Az élmények, érzések kifejezésére erős kontrasztos hatást biztosító képzőművészeti technikák elsajátíttatása, a megfelelő eszközök használatának elsajátítása, aliglatás esetén agyagmintázás, plasztika.
- Tudatosuljon benne, hogy társas kapcsolatainak alakításában jelentősége van saját külső megjelenésének.

A hatékony, önálló tanulás

- Ismerje a saját képességeit, személyiségének erős oldalait.
- A pozitív attitűd, motiváció, teherbíró-, alkalmazkodó és kudarcűrő képesség fenntartása, erősítése.
- Egyéni tanulási stratégia, tanulási mód kialakítása a sérülésből adódó hátrányok leküzdésére.
- Sajátítsa el a tanulást segítő különleges eszközök (pl.: pontírógép, abakusz, számítógép kiegészítő programokkal, stb.) készségszintű használatát.
- A megfelelő tanulási környezet tudatosítása (emelhető asztallapú munkaasztal, megfelelő világítás, optikai eszköz), igény kialakítása ezek megteremtésére.
- Következetes rend megtartása a tanulási környezetben és a taneszközök között.

A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók

Anyanyelvi kommunikáció

- Kommunikációs helyzetekben társadalmilag elvárható helyes viselkedési formák értelmezése.
- A kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása, spontán beszédhasználat.
- A nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat).
- Az ismeretek elsajátításában mindinkább támaszkodjanak a hallás útján megszerezhető információkra.
- Az önálló szövegértő olvasás fejlesztése differenciált tartalmakkal.
- Konkrét tapasztalatokon alapuló szókincs- és anyanyelvi fejlesztés, különösen az elvont fogalmak, az állandó szókapcsolatok, az árnyaltabb megfogalmazási formák terén.
- A beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása.
- Az írásbeli kifejezés fejlesztése.
- A digitális technika nyújtotta lehetőségek kihasználása.
- Pozitív attitűd kialakítása.

Idegen nyelvi kommunikáció

- A hallásállapot, szókincs, nyelvi kommunikációs szint folyamatos fejlesztése, mely hozzájárul az idegen nyelv sikeres elsajátításához.
- A köznap élethelyzetekkel kapcsolatos kifejezések megértésének és használatának segítése spontán beszédhelyzetekben biztosításával.
- Szükség esetén lehetséges az értékelés alóli felmentés.

Matematikai kompetencia:

- A hallássérülés következtében kialakult szűkebb szókincs, és az alacsonyabb nyelvi szint kompenzálása.
- Gondolkodási műveletek flexibilitásának fejlesztése.
- A matematikai fogalmak értelmezésének segíthetése mindennapi élethelyzetekkel, valamint verbális megfogalmazással.
- A matematikai tartalmak megjelenítésénél a szókincs, szövegértési szint, nyelvi fejlettség figyelembevétele.
- A matematikai jelrendszer - matematikai jelek, formulák - készségszintű alkalmazásával a gondolkodás fejlesztése.
- A matematikai kompetencia kialakulásához több idő, rendszeres gyakorlás, többszöri ismétlés biztosítása, mely kompenzálhatja az auditív csatorna részleges, vagy teljes kiesését.

- Kiemelt jelentőségű a speciális szemléltetés, speciális segédeszközök, digitális tananyagok használata.

Természettudományos és technikai kompetencia:

- Folyamatos lehetőség biztosítása a látás útján szerzett információk megszerzésére.
- Fontos, hogy az egyes természeti folyamatok megértését szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítsük. (Pl.: terepasztalok, tanulmányi séta, kirándulás, természetfilmek, digitális tananyagok, interaktív tábla használata).

Digitális kompetencia:

- Szókincsbővítés és szövegértés fejlesztése a keresőprogramok segítségével.
- Ajánlott a szabályos tízujjas gépirás elsajátítása (gépirást tanító program).
- A valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetésének meglátására nevelés.
- A kapcsolattartás igényének kiépítése a digitális technikák alkalmazásával.
- Fontos megismertetni ennek nyelvi kultúráját, a kapcsolatkeresésben rejlő veszélyeket is.
- A digitális szemléltetés alkalmazása a tudás elmélyítésében.

Szociális és állampolgári kompetencia:

- Támogatni kell sérülésének, és ebből adódó esetleges hátrányainak elfogadásában, az esetenként kialakuló konfliktusok és stressz kezelésében.
- Reális énkép, önkontroll, empátia, tolerancia kialakítása, fejlesztése.
- A megfelelő társas kapcsolatok kialakításának segítése.
- Fontos a közösségi beilleszkedés szabályaira nevelés.
- Érdekvédelmi ismeretek alkalmazása, az őket megillető támogatási rendszer ismerete.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia:

- A továbbtanulási lehetőségeknek, a választható szakmák körének megismertetése.
- Az önismeretre épülő továbbtanulás, szakmaválasztás segítése.
- A sikerorientáltság, innovációs készség kialakítása, folyamatos fejlesztése.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség:

- A művészeti ágakban rejlő önkifejezési lehetőségek, eszközök megismertetése.
- Lehetőségek, helyzetek biztosítása az alkotás örömeinek átélésére.
- A képi, térbeli gondolkodás képességének fejlesztése különböző művészeti tevékenységek által.
- A fantázia és a kreativitás fejlesztése minél több érzékelési csatorna felhasználásával.
- A problémaérzékenység, megoldási utak keresése változatos helyzetek átélésével.
- Az önkifejezés fejlesztése.
- A művészeti területek közül elsősorban a vizuális kultúra, a manuális tevékenységek lehetnek az önkifejezés eszközei - melyek a későbbi megfelelő pályaválasztást is befolyásolhatják-, így ezek támogatása kiemelten fontos.

A hatékony, önálló tanulás:

- Az önálló tanuláshoz szükséges készségek, képességek kialakítása, folyamatos gyakorlása.
- Saját munka értékelésének, az önellenőrzés, a segítségkérés szokásának kialakítása.
- A különböző tanulási technikák megismertetése, a tanulást segítő eszközök célszerű használatának elsajátítása, jártasság szintjére emelése.
- Az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása.
- Az új információk rendezése, a meglévők közé illesztése, a gondolkodási műveletek célirányos fejlesztésével.

Beszédfigyatékos tanulók

Anyanyelvi kommunikáció

- A grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, figyelembe véve a beszédfigyatékoság által érintett területeket.
- Az expresszív beszéd fejlesztése, kommunikációs stratégiák kiépítése, gyakorlása, megerősítése, beszéd tudatosság kialakítása.

- A beszédértés és szövegértés fejlesztése, elősegítve a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, illetve azok továbbgondolását.
- A szövegfeldolgozás érintettsége esetén különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás.
- A nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének meg támogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg).
- A mentális lexikon folyamatos fejlesztése az életkor és a beszédfigyatekosság sajátosságainak függvényében.
- Számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.).
- A beszédfigyatekos gyermek motiválása a tananyaggal való pozitív emocionális viszony kialakításával.
- A pragmatika elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában.
- A nem verbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában.

Idegen nyelvi kommunikáció

- Az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése.
- A szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszédfigyatekosság által érintett területeket.
- Multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák egyidejű alkalmazása.
- A koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok használata, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.
- Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszédfigyatekos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása.
- Az írásbeli kommunikációt segítő számítógépes olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok használata.
- A kommunikációs helyzetek gátlásainak feloldása.
- Szükség esetén lehetséges az értékelés alóli felmentés.

Matematikai kompetencia

- A problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben.
- A szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a hangsúlyos fejlesztése, különösen akkor, ha a grammatikai szint sérülése miatt szövegértési nehézségek állnak elő.
- A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak elsajátításakor egyéni sajátosságokhoz igazodó időkeret biztosítása.
- Építeni kell a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre.
- A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára.
- Speciális tananyagok és szemléltetés - interaktív tábla és digitális tananyagok - alkalmazása.
- A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének eszköze.

Természettudományos és technikai kompetencia

- Szükséges a rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazása az összefüggések memorizálásának érdekében.
- A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése.
- A mindennapi tapasztalatokból kiindulva kell törekedni az egységes természettudományos világkép kialakítására.
- A természeti jelenségek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával történő megközelítése.
- Szisztematikusan építkezve kell támaszkodni az internetre, amelynek segítségével a legkülönbözőbb természettudományos ismeretek audio-vizuális formában hozhatók közel a beszédfigyatekos tanulókhoz.

Digitális kompetencia

- Azoknak a digitális programoknak a megismertetése, melyek megkönnyítik az ismeretszerzést, kapcsolatépítést.
- A szóbeli kifejezőképesség sérülése esetén a számítógép alternatív csatornaként működhet.
- Rendelkezésre álló információs technológiák használata a számukra szükséges területeken.
- Olyan eszközök használata, amely a beszéd fogyatékosságból eredő hátrányokat minimalizálja.
- Súlyos diszgráfia és helyesírászavar esetében felső tagozaton „laptop füzet” használatának bevezetése.

Szociális és állampolgári kompetencia

- Az adaptív viselkedés kialakítása, a viselkedés jellemzőinek tudatosítása.
- A tanuló segítése abban, hogy az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet eseményeit megértse, azok menetébe képes legyen bekapcsolódni.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

- A tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe.
- A tanuló támogatása abban, hogy lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát.
- Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.
- Hangsúlyos a megfelelő kommunikációs stratégia kialakítása és az egyedi kommunikációs helyzetekhez való alkalmazkodás.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

- A művészetekre, a művészeti tevékenységekre való nyitottság kialakítása, motiválás, sikerélmény biztosítása (ezáltal új kommunikációs eszközökhöz is juthat a beszéd fogyatékos tanuló).
- A kreativitás, a problémafelismerő és problémamegoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztése a művészeti neveléssel.
- A művészetek érték közvetítő, értéktéremtő mivoltának megértése, átélése a befogadás és alkotás által.

A hatékony, önálló tanulás

- A könyvtári ismeret, könyvtárhasználat, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás fejlesztése.
- Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük.
- A gondolkodási képességek fejlesztése, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók

Anyanyelvi kommunikáció

- A kommunikációnak, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszközének fejlesztése.
- A kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkciók megértésének segítése.
- Alternatív kommunikációs eszközrendszerek alkalmazása.
- A szókinés, jelentés és nyelvi funkciók fejlesztése, rugalmas alkalmazása.
- A személyközi kommunikációt és a nyelvi úton történő ismeretszerzést megalapozó képességek fejlesztése.
- Pragmatikai kompetencia fejlesztése.

Idegen nyelvi kommunikáció

- Az idegen nyelv rugalmas, a partnerhez alkalmazkodó használatának begyakorlása, a nyelv funkcionális használatának fejlesztése.
- A lexikális, grammatikai és szövegalkotási ismeretek mélyítése, begyakorlása.

Matematikai kompetencia

- A megismerési képességek fejlesztése, az önellenőrzés, az ismeretek önálló, gyakorlati alkalmazásának segítése, a problémamegoldás menetének tanítása.
- Hangsúlyt kap az oktatás szemléletes és konkrét jellege, a cselekvéses tanulás alkalmazása.

Pedagógiai Program 2018

Természettudományos és technikai kompetencia

- Többlettámogatást igényelhetnek az ismeretek gyakorlati alkalmazása terén.
- A megfigyelések, élmények tudatos megtervezésére, a motivációra hangsúlyt kell helyezni, mert nem számíthatunk a gyermekek spontán érdeklődésére.
- Nagy hangsúlyt kap a közvetlen tapasztalás.

Digitális kompetencia

- Az IKT eszközök lehetőséget nyújtanak az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítésére, a kölcsönös kommunikáció segítésére, az önálló ismeretszerzésre.
- Fontos a lehetséges veszélyek megelőzése, elkerülve, hogy függővé váljanak a számítógép és internet használat során.
- A veszélyek felismerésére, elkerülésére, valamint a rendelkezésre álló információk közötti kritikus válogatásra szoktatás.

Szociális és állampolgári kompetencia:

- Az önismeret fejlesztése, a közvetlen szociális környezet megismerése, a társas viselkedés szabályainak ismerete, betartása.
- A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint az elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak elsajátításának segítése.
- A mélyebb szociális megértést segítő képességek fejlesztése.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

- Többféle képesség, készség intenzív, egyidejű fejlesztése: tervezés, szervezés, irányítás, hatékony kommunikáció, csapatmunka, kreativitás.
- A felnőttkori munkavállalásra való felkészítés, az egyén erősségeihez illeszkedő foglalkozások körének meghatározása.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

- A művészetek sokoldalú bevonása az autizmus-specifikus egyéni fejlesztésbe.
- A művészetekre, a művészeti tevékenységekre való nyitottság kialakítása, motiválás, sikerélmény biztosítása.
- A kreativitás, a problémafelismerő és problémamegoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztése.

A hatékony, önálló tanulás

- A motiváció erősítése, az énkép, önismeret fejlesztése.
- A tanulás tanítása a tanuló ismereteire, tudására, képességeire alapozva.
- Az önállóság elősegítésére alkalmas az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítése, kiegészítése egyénre szabott vizuális környezeti támpontokkal.
- Az informatikai eszközök egyénre szabott alkalmazásának figyelembevétele.
- Az új ismeretek egyéni helyzetben való tanítása.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási - zavarral küzdő tanulók

Anyanyelvi kommunikáció

- Megfelelő értő olvasás kialakítása, az olvasás eszközzé válásának segítése az ismeretek megszerzésében.
- A szövegfeldolgozás érintettsége esetén a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás biztosítása.
- Számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.).
- A figyelem és a monotónia tűrés fejlesztése sokféle és változatos helyzetben.
- Az akarati tulajdonságok – motiváció, kitartás, kudarctűrő képesség- erősítése.

Idegen nyelvi kommunikáció

- Speciális módszerek, auditív megközelítés alkalmazása.

- A lexikális, grammatikai és szövegalkotási ismeretek mélyítése, begyakorlása.

Matematikai kompetencia

- Diszkalkuliás tanulók esetében különösen fontos a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése.
- A figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése.
- A vizuális-téri képességrendszer fejlesztése, megerősítése.
- A segítő, kompenzáló eszközök használatának biztosítása.
- Az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

- A motiváció, kommunikáció fejlesztése.
- A természeti jelenségek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való megközelítése.
- Szükséges a rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazása az összefüggések megértése, memorizálásának érdekében.
- A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése.

Digitális kompetencia

- Azoknak a digitális programoknak a megismertetése, melyek megkönnyítik az ismeretszerzést, kapcsolatépítést.
- A szóbeli kifejezőképesség sérülése esetén a számítógép alternatív csatornaként működhet.
- Súlyos diszgráfia és helyesírászavar esetében „laptop füzet” használatának bevezetése.

Szociális és állampolgári kompetencia:

- Adaptív viselkedés kialakításának, fejlesztésének segítése.
- A tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe.
- A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát.
- Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására.
- Hangsúlyos a megfelelő kommunikációs stratégia kialakítása, és az egyedi kommunikációs helyzetekhez való alkalmazkodás.
- Az önismeret fejlesztése, a társas viselkedés szabályainak ismerete, betartása.
- A mélyebb szociális megértést segítő képességek fejlesztése.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

- A tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe.
- Többféle képesség, készség intenzív, egyidejű fejlesztése: kreativitás, tervezés, szervezés, irányítás, hatékony kommunikáció, csapatmunka.
- A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát.
- Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.
- Hangsúlyos a megfelelő kommunikációs stratégia kialakítása és az egyedi kommunikációs helyzetekhez való alkalmazkodás.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

- A művészetekre, a művészeti tevékenységekre való nyitottság kialakítása, motiválás, sikerélmény biztosítása.
- A kreativitás, a problémafelismerő és problémamegoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztése.
- A művészetek érték közvetítő, értékteremtő mivoltának megértése, átélése a befogadás és alkotás által.

A hatékony, önálló tanulás

- A motiváció erősítése, az énkép, önismeret fejlesztése.

Pedagógiai Program 2018

- A könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás fejlesztése.
- Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük.
- A szövegfeldolgozás során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.
- Az informatikai eszközök egyénre szabott alkalmazási lehetőségeinek figyelembevétele.

5. Az egyes tantárgyak kerettanterven alapuló helyi tantervei 2013-tól, majd 2016-tól felmenő rendszerben

Angol nyelv	1.számú melléklet
Biológia	2.számú melléklet
Etika	3.számú melléklet
Ének-zene	4.számú melléklet
Fizika	5.számú melléklet
Földrajz	6.számú melléklet
Kémia	7.számú melléklet
Informatika	8. számú melléklet
Irodalom	9.számú melléklet
Magyar nyelv	9.számú melléklet
Matematika	10.számú melléklet
Német nyelv	11.számú melléklet
Testnevelés	12.számú melléklet
Történelem	13.számú melléklet
Nyelvi előkészítő évfolyam tanterve	14. számú melléklet
Könyvtárpedagógiai program	15. számú melléklet

6. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. 2013-tól felmenő rendszerben csak az új NAT-nak és kerettanterveknek megfelelő tankönyvet választunk.

Fontosnak tartjuk, hogy tartalmi és formai szempontból korszerű tankönyvet használjunk, és a tankönyvek feleljenek meg a tanulók életkori sajátosságainak. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk, valamint figyelmet fordítunk arra, hogy a taneszközök ára feleljen meg a szülők teherbíró képességének.

Az iskola arra törekszik, hogy egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. testnevelés. Az egyes évfolyamokon előírt taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg, az iskola helyi tanterve alapján.

Fokozatosan, a személyi és tárgyi feltételek fejlődésével párhuzamosan, elektronikus ismerethordozók alkalmazásának is helyt kívánunk adni.

7. Tankönyvellátás

Az iskolánkban alkalmazható tankönyvek megrendelésével, és iskolán belüli értékesítésével az igazgató az iskola egy tanárát bízta meg.

A használható könyvekről a tanárok a továbbképzéseken, a kiadók által szervezett bemutatókon, a kiadók iskolába eljuttatott ismertetői alapján tájékozódnak.

A hivatalos tankönyvjegyzék az iskolába februárban érkezik meg. A szakcsoportok ennek a jegyzéknek az őket érintő részét kinyomtatva megkapják. A szakcsoportvezető a szakcsoport tanáraival egyeztetve adja le a tankönyvigényeket. A szakcsoportokból érkező igényeket az iskolai tankönyvfelelős összesíti, és a várható tanulólétszámok alapján március 01-ig elkészíti a rendeléseket.

A megrendelt könyvek között a tankönyvjegyzékben szereplő, illetve a Szülői Szervezettel egyeztetett, tankönyvjegyzékben nem szereplő oktatást segítő kiadványok szerepelnek.

A megrendelt tankönyvek augusztus közepén érkeznek meg az iskolába. A diákok a könyveket az iskolában vásárolhatják meg a nyári szünet utolsó két munkanapján, illetve az első két tanítási nap délutánjain.

Iskolánk tankönyv felelőse minden év május 31-ig felméri (kilencedikesek esetében a beiratkozásnál), hogy hány tanuló részesül ingyenes tankönyvellátásban.

Iskolánk biztosítja a tartósan beteg vagy fogyatékos, a három vagy több gyermekes családban élő, az egyedülálló szülő által nevelt, a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanulók részére a tankönyvek ingyenes ellátását.

8. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei

A kilencedik évfolyamra való felvétel az érvényes felvételi eljárás szerint történik.

Ha másik középiskolából egy tanuló a 9-12. évfolyamra jelentkezik, akkor az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. A vélemény kialakításában segít, hogy a döntés előtt a tanuló néhány napra beülhet az osztályba „vendégtanulóként”. Ha a tanuló tanulmányi eredménye gyenge, magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az iskola igazgatója az igazgatóhelyettesek és az osztályfőnökök véleményének figyelembe vételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban.

10. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit a tantárgyi tantervek külön-külön tartalmazzák. Az iskola egészére nézve, minden tanulóra vonatkoztatva általános szabály:

- Ha a tanuló, év végén két tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, az augusztusi javító-pótló vizsgán javíthat. Különleges esetekben, egyéni elbírálás alapján három elégtelen osztályzat esetén is engedélyezhető a javítóvizsga. Sikertelen vizsga osztályismétlést eredményez.
- Ha a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie, ennek megszervezése a mindenkori szaktanár és az osztályfőnök feladata. A vizsga lebonyolítása után a jegyzőkönyvet ki kell tölteni, aláírással, pecséttel hitelesíteni. Az osztályzatot az E-naplóba is be kell jegyezni. Különközeti vizsgát a mindenkori adott félév végéig kell megszervezni és lebonyolítani.
- A 9-12. (NYEK 9-13.) évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tárgyból teljesítette.

- A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden tantárgyból legalább az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- A magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - Az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - Magántanulói státusz esetében;
 - Az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket rövidebb idő alatt teljesítse;
 - Egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, és nem volt osztályozható az adott tantárgyból;

Az adott tantárgy óraszámának 30%-át meghaladó óráról hiányzott, és nem osztályozható.

12. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Az előírt követelmények teljesítését a pedagógusok az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája, gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a szaktanárok többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.

A pedagógusok a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan

viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulási és nevelési folyamatnak lehetővé kell tenni a tanuló **egyénre szabott képességfejlesztését, differenciálódását** a csoportban, és azt, hogy valamely képessége maximálisan kifejlődhessen.

A tanítási órák merev formális rendszere unalmat szül. A tananyag szilárd bevésésének egyhangúsága helyett eredményesebb a diákok sokszínű, képességekhez mért **tevékenykedtetése**, a személyiségük egészének fejlesztése. El kell juttatni őket az önállóságnak arra a fokára, amelyet az élet majd megkíván tőlük. Különösen a szakmai órákon kiemelten használjuk a TÁMOP projektben elkészített kompetenciaelvű oktatási anyagokat.

Iskolánkban cél, hogy minden tanítványunk saját lehetőségeinek optimumáig jusson el, erkölcsi, értelmi és testi fejlődésében.

Az ellenőrzés, értékelés a nevelési-oktatási folyamatnak szerves része. Az alapelvek szerint a pedagógusnak folyamatosan, rendszeresen össze kell vetni a tanulók fejlődéséről nyert adatokat a tanulók fejlődése iránt támasztott **követelményekkel**. A követelmények azt a teljesítményszintet jelzik, amelyet valamely anyagrész – vagy egy-egy tantárgy – elsajátítása után várunk el a tanulóktól. E követelmények jelentik a tudásszint értékelésében a viszonyítási alapot. Fontos a minimumszint meghatározása, mely támpontot ad a korrepetálások, felzárkóztatási programok elkészítéséhez. Meg kell tanítani tanulni a diákokat, a tanulási kudarcokat mielőbb fel kell oldani. Az értékelés változatos formáit kell alkalmazni:

- tesztek, a diagnosztikus, helyzetfeltáró elemzéshez;
- röpdolgozatok, szóbeli feleletek, osztályfeleltetés, a folyamatos munka értékelésére;
- témazáró szóbeli és írásbeli felmérések a szummatív, minősítő értékelésekhez.

Az osztályozás ma még nem mellőzhető motivációja a tanulásnak, a teljesítmények fokozásának, a fejlődésnek. A reális értékelés nem könnyű feladat, több szempont együttes alkalmazására van szükség a reális mérlegeléshez:

- fontos, hogy az osztályzat ne „kinyilatkoztatott” ítélet legyen;
- a tanuló tudja, értse milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle;
- a tanulók egymás teljesítményét is értékelhetik szavakkal, esetleg az érdemjegyekre tett javaslattal;
- az új, belépő tantárgyakban főként szavakkal értékeljük, és minél konkrétabban mutassunk rá az elért eredmények vagy kudarcok okaira;
- az ellenőrző könyvbe be kell írni a jegyeket, és az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi a szülői aláírásokat, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja;
- probléma esetén időben kell értesíteni a szülőt, és a tanulót korrepetálásra kell kötelezni;
- a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a szakmai munkaközösségek állapítják meg a különböző tantárgyak esetén;
- a szakmai szakcsoportok határozzák meg az elégséges szint eléréséhez szükséges minimumfeltételeket is.

Az osztályzatok meghatározása:

- **jeles(5):** ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, és mindezt alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Szabadon, önállóan beszél.
- **jó(4):** ha a tanuló a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget, illetve apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói nem értelmez, csak bemagol.

- **közepes(3):** ha a tanuló a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, tanári segítségre (kiegészítésre, javításra) többször rászorul. Ismeretei felszínesek, kevésbé tud önállóan beszélni. Segítséggel képes megoldani a szóbeli feladatát.
- **elégséges(2):** ha a tanuló a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik.
- **elégtelen(1):** ha a tanuló a tantervi minimum követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni.

13. A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének alapelvei, követelményei és formái

A tanulók **magatartásának** értékelésénél és minősítésénél a **példás (5), jó(4), változó(3), rossz(2)** érdemjegyeket használjuk.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. Félévente minden osztályban osztályozó konferenciát tartunk, ahol – többek között – a magatartás és szorgalom jegyeket is megbeszélik az osztályban tanító pedagógusok. A jegyeket az osztályfőnök javasolja, általában az osztály tagjaival történő előzetes megbeszélés után.

Az osztályozó konferenciákról jegyzőkönyv készül.

Iskolánkban a **magatartás** értékelésének és minősítésének a követelményei a következők:

1. **Példás (5):** ha a tanuló a házirendet betartja, a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik, kötelességtudó, feladatait teljesíti, önként vállal feladatokat és azokat teljesíti. Tisztelettel, társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen

viselkedik, az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz, óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet, nincs írásbeli intője vagy megrovása, nincs igazolatlan órája.

2. **Jó(4):** ha a tanuló a házirendet betartja, a tanórán és a tanórán kívül rendesen viselkedik, feladatait a tőle elvárható módon teljesíti, feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti, az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt, nincs írásbeli intője vagy megrovása.
- **Változó(3):** ha a tanuló az iskolai házirend előírását nem minden esetben tartja be, a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik, feladatait nem minden esetben teljesíti, előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva, igazolatlanul mulasztott, osztályfőnöki intője van.
- **Rossz(2):** ha a tanuló a házirend előírásait sorozatosan megsérti, feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti, magatartása fegyelmezetlen, rendetlen, társaival, felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik, viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza, több alkalommal igazolatlanul mulaszt, több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül **legalább háromnak** az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók **szorgalmának** értékelésénél és minősítésénél a **példás(5), jó(4), változó(3), hanyag(2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

- A tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

Az iskolában a **szorgalom** értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

- **Példás(5):** ha a tanuló a képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi, a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi, munkavégzése pontos, megbízható, a tanórákon kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz, taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.
- **Jó(4):** ha a tanuló képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, rendszeresen, megbízhatóan dolgozik, a tanórákon többnyire aktív, többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti, taneszközei tiszták, rendezettek.
- **Változó(3):** ha a tanuló tanulmányi eredménye elmarad képességeitől, tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti, felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik, érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja, önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik. Maximum egy tantárgyi bukás esetén akkor lehet közepes a tanuló, ha az előző tanévhez képest javított bukásai számán, vagy az átlagán.
- **Hanyag(2):** ha a tanuló képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg, tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait többnyire nem végzi el, felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek, a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül, félévi vagy év végi osztályzata 1 vagy több tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül **legalább háromnak** az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Jutalomban részesül az a tanuló, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít; vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el; vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez; vagy
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt; vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

Az iskolai **jutalmazás** formái:

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő **dicséret**ek adhatóak:

- szaktanári dicséret;
- osztályfőnöki dicséret;
- igazgatói dicséret;
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért;
- példamutató magatartásért;
- kiemelkedő szorgalomért;
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, a tanulók **oklevelet és könyvjutalmat** kaphatnak, amelyet a tanévzáró ünnepségen az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az iskolai szintű versenyeken eredményesen szereplő tanulók **osztályfőnöki dicséretben** részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken eredményesen szereplő tanulók **igazgatói dicséretben** részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget **csoportos dicséretben** és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Fegyelmi fokozatban részesül az a tanuló, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti; vagy
- a házirend előírásait megszegi; vagy
- igazolatlanul mulaszt; vagy
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai **büntetések** formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- szaktanári intés;
- szaktanári megrovás;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a **fokozatosság elve** érvényesül, amelytől indokolt esetben – vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A kiemelkedően súlyos vétség elkövetése esetén fegyelmi eljárást lehet lefolytatni a jogszabályok előírásának betartása mellett.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

14. Az iskola tantárgyi értékelési szempontrendszere

A magyar nyelv és irodalom szaktanári értékelésen a követelményekhez való viszonyítást érti, tágabban a követelményekhez viszonyuló magatartást, a képességet, a teljesítményt.

A tantárgy követelményeit a kétszintű érettségi vizsgarendszer követelményi határozzák meg. A középszintű érettségi vizsgára való felkészítéssel elsősorban a munkaerőpiacra való kilépés és a szakképzésben való továbbtanulás elvárásainak igyekszünk megfelelni.

Miután a tanulói teljesítmények iskolán kívüli tényezőktől is függnének (lakhely, család), ezért egy új osztály indításakor fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolatteremtést ill. a későbbiekben a kapcsolattartást.

A négy éves munka megkezdésekor a 9. évfolyamon először a helyzetfeltáró, diagnosztizáló értékelést alkalmazzuk. (FPI mérést is használva): fel kell figyelni az esetleges tanulási nehézséggel küzdő, felzárkóztatásra vagy felmentésre szoruló tanulókra, ill. a tehetségesekre.

A tanév közbeni formatív, tanulást fejlesztő értékelések célja annak megállapítása, hol tartunk a tanítás-tanulás folyamatában.

Magyar nyelv és irodalomból a félévi és év végi osztályzat minimum három irodalom jegy átlagából áll (értékeljük a memoritert, szóbeli szövegalkotást, írásbeli témazárót) , illetve legalább kettő magyar nyelvi osztályzatból (helyesírási, egy szóbeli felelet, egy írásbeli szövegalkotás). A folyamatos munka ellenőrzésére pontozást alkalmazunk (5 megnyilvánulás egy jegy). Írásbeli feladatot – ha értekezés vagy esszé jellegű – egy hetes határidőre adunk.

A tanév végi osztályzatba – a 2. félév érdemjegyei mellett – az első félév zárójegyet is beszámítjuk.

A lezárás, szummatív értékelés, az érettségi osztályzatok lehetőséget adnak a munkaközösségnek arra, hogy munkánk hatékonyságáról, minőségéről visszajelzést kapjunk.

Az **idegen nyelv** értékelésekor fontosnak tartjuk a tanulók munkájának minél körültekintőbb értékelését. Az értékelésnek ki kell terjednie mind az iskolai, mind az otthoni tevékenységre, a félévkor, illetve év végén kapott érdemjegynek mutatnia kell a tanuló haladását az érettségin mérendő öt nyelvi készség terén.

Egy félévben legalább öt érdemjegy alapján alakítjuk ki az osztályzatot, melyben mind a szóbeli, mind az írásbeli feladatokra kapott érdemjegyek azonos súllyal számítanak.

Nagyon fontosnak tartjuk a tanulók otthoni tanulását, ezért nagy hangsúly fektetünk a házi feladatok ellenőrzésére és értékelésére. Házi feladat hiányát elégtelen osztályzattal nem büntetjük, de feljegyezzük mind a hiányokat, mind az igényesen megoldott munkákat, és figyelembe vesszük a félévi ill. év végi osztályzat kialakításánál.

Tervezzük, hogy év végén rövid írásbeli értékelést is adunk az osztályzaton kívül, melyben feltüntetjük a tanuló haladását az egyes nyelvi készségek trén.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülők időben értesüljenek gyermekük nem megfelelő haladásáról, ezért a lemaradók szüleit évente kétszer: november 1-ig az első félévben, április 1-ig a második félévben ellenőrző útján értesítjük.

A gyengén teljesítő tanulók számára évfolyamonként, de ha szükséges, osztályonként korrepetálást tartunk.

A **történelem** tanárok a tanulók történelemben való jártasságát különböző „súlyú” jegyek alapján méri fel.

Témazáró dolgozatainkat tartjuk a legfontosabb érdemjegyek - pirossal jelöljük - a többi jegyhez képest dupla értékűként számítjuk. Száma függ a témakörök számától - félévenként 2-3. Hiányzó tanulóinkkal pótdolgozatot, szükség szerint javítódolgozatot íratunk.

Fontosnak tartjuk az összefüggő, kifejtő jellegű szóbeli feleleteket is. Félévenként minimum egy szóbeli feleletet szükségesnek tartunk.

Az új követelményrendszer is indokolja, hogy tanóráink egyre inkább „dolgoztató órák” legyenek, szükség van diákjaink aktív együttműködésére. Így órai munkájukat, szorgalmi feladataikat is értékeljük.

A **szakmai** szakcsoport által elfogadott szempontok:

A teljesítményt kell értékelni, nem a magatartást. Az értékelés formái: szóbeli feleletek, dolgozatok. Az írásbeli dolgozatok szerepét erősíteni kell, ezek súlya kétszeres, egységes pontozást alkalmazunk az értékelésnél. Évfolyam dolgozatokat íratunk a 11. évfolyamon, amelynek eredményét kétszeres súllyal számítjuk be, de lehetőséget adunk javításra. Félévente legalább annyi jegy legyen amennyi az óraszám. Érettségi tantárgyakból tantárgyi minimumot állítunk össze, aminek ismerete az elégséges minősítéshez szükséges. Értékelésre kerülnek az önálló szorgalmi feladatok, a képességek, kompetenciák elsajátítását mérő feladatok (pl. kisvállalkozások vására) is.

A **természettudományi** tantárgyakból a következő alapelvekben állapodtak meg szaktanáraink:

Az egy félévben adott jegyek száma legalább eggyel haladja meg a heti óraszámot, de ennél több lehet. A túl sok osztályzat sem kívánatos, mert így egy osztályzatnak nagyon kicsi az értéke. A jegyek témazáró nagydolgozatokból, szóbeli feleletekből és szorgalmi jegyekből állnak. Törekedni kell, hogy minden tanuló szóban is felelhessen lehetőleg félévenként, de alacsony heti óraszámnál az évi egy felelet is elfogadható. A tanárnak joga van előre be nem jelentett írásbeli feleletet („röpdolgozatot”) íratni, de erre ne fegyelmezetlenség miatt kerüljön sor. A témazáró dolgozatoknál 40%-os eredmény felett értékeljük elégségesre a dolgozatot. A szorgalmi jegyek pontozás eredményei. Plusz és mínusz pontok kaphatóak. A félévi jegy az osztályzatok átlagolásával alakul ki. A témazárót lehet nagyobb súllyal venni. Ha az átlag alapján nem egyértelmű az osztályzat, akkor a nagydolgozat dönthet. A minimál-követelmények teljesítését kell az elégséges osztályzat feltételének állítani.

A **matematika** tantárgynál a szaktanárok fontosnak tartják, hogy a tanév folyamán legalább négy témazáró dolgozatot írassanak. Legtöbbször biztosítanak alkalmat az elégtelen dolgozatok javítására. Félévente 3-4 röpdolgozatra kerül sor. Feleltetést nagyon ritkán fordul elő. A félévi, év végi osztályzatot a szerzett jegyeken kívül az órai munka, hozzáállás is erősen befolyásolja (legtöbbször felfelé).

A **informatika** tantárgyból félévente legalább két osztályzatot kapnak a tanulók, hiszen ennek a tárgynak igen alacsony az óraszám. A számonkérés formája lehet írásbeli dolgozat, gyakorlati feladatmegoldás számítógéppel, illetve ritkán szóbeli felelet. Az osztályzatot természetesen befolyásolja az órai munka is.

A **testnevelés** munkaközösség több szempont alapján értékeli a tanulók teljesítményét. Felméri a tanulók fizikai képességeit, kötelező felmérés, előírt, egységes táblázat szerinti osztályzat. Értékeli a tantervi anyag elsajátítását, ez sportáganként egy-két jegyet jelent. Szorgalmi jegyet adunk az órai munkára, mérjük, hogy az egyes tanulók önmagukhoz képest mennyit fejlődnek, és ezt értékeljük. Szorgalmi jegyet jelent továbbá az iskolai testnevelést meghaladó sporttevékenység: nem kötelező iskolai sportfoglalkozásokon való részvétel, szakosztályi versenyzés, egyesületben sportolás. A tanulók félévenként 3-5 jegyet kapnak.

Összegezve

A nevelőtestület ezek alapján elfogadta következőket:

Az ellenőrzés, az elemzés, az értékelés egymásra épülő tevékenységek.
(OSZTÁLYOZÁS!)

Az ellenőrzés határozott előrehaladást biztosít, megakadályozva a céltévesztést. Követelménye a TERVSZERŰSÉG, mely kizárja az ötletszerűséget, a kapkodást, a következtelenséget. Lényeges az eltérő vélemények tiszteletben tartása, a segítő szándék, a pozitív dolgok kiemelése, a hiányosságok felsorolásakor javaslatok tétele és ezek megvitatása.

Pedagógiai Program 2018

Az értékelés megerősítés, a hibák feltárása a javítási lehetőségek megfogalmazása.

Követelmény:

- a tanulók értékelése komplex legyen (ne csupán érdemjegy);
- az értékelt mondhasa el véleményét, kapjon érdemi választ kérdéseire;
- mindig kövesse az ellenőrzést;
- konkrét legyen, de tapintatos és emberséges;
- a hibák kijavítására ösztönözzön.

Ezen a területen is megjelenik, hogy a pedagógia és a jog számos alapelve „üti egymást”, ellentétes axiómákra épül.

Megjelenik ez például az OSZTÁLYOZÁSNÁL. Az osztályozás normatív jogi szabályaiban (követelményrendszer, vizsgakövetelmények) nincs helye az egyénesítésnek, hiszen a mérés csak azonos mérce szerint történhet. Másrészt az osztályozás pedagógiai folyamataiban a különböző felkészültségű, adottságú gyerekek teljesítményének értékelésében nyilvánvaló szerepet kell kapjon a befektetett munka értékelése. (Sok pedagógus nem ért ezzel egyet.) E kettősség megoldása lehet, hogy például a témazáró nagydolgozatok esetében a jogegyenlőségnek megfelelő azonos mércét kell alkalmazni.

Ezt meghaladóan viszont az osztályozás pedagógiai eszközét kellene alkalmazni, amely a diákok egyéniségének megfelelően már nemcsak és kizárólag a tudást méri, hanem az ahhoz vezető utat és energiát, a tudás finom differenciálását is, s ha kell az osztályozattal ösztönöz és figyelmeztet.

10.A tanulói terhelés:

A kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozások összessége.

Az iskolai számonkérés formái:

- témazáró dolgozatok: kétszeres súllyal;
- röpdolgozatok;
- szóbeli feleletek;
- az órai munka értékelése;
- házi dolgozatok, kiselőadások, prezentációk;
- évfolyam dolgozatok;
- próbaérettségi.

A témazáró dolgozatokról előzetesen a tanulókat tájékoztatni kell, az elmaradt dolgozatokat pótoltatni kell.

Az osztályzatok száma legalább a heti óraszám kétszerese félévente (heti 1 vagy 2 óra esetén), de legfeljebb 10.

Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható egy osztályban a tanulókkal.

Az iskolán kívüli felkészülési elvárások

Egyik óráról a másikkra annyi házi feladat adható, amelynek megoldásához egy átlagos képességű tanulónak kb. félórára van szüksége. Nem a házi feladatok hiányát büntetjük, hanem a rendszeresen színvonalas feladatokat jutalmazzuk. Iskolai szünetekre csak a lemaradt diákoknak ajánlunk feladatokat, a hiányok pótlására. Nyári szünidőre kiadjuk a kötelező olvasmányok listáját, ezek elolvasása a nyáron csak ajánlott.

11.A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusok végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal október, illetve május hónapban.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

(Egészségnevelési program)

12.A pedagógiai program végrehajtásához szükséges a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések

Pillanatnyilag intézményünk taneszköz-ellátottsága közepesnek mondható. Az oktatási tevékenységhez szükséges eszközeink listája a Mellékletben található.

Az elkövetkező években nagyobb hangsúlyt szeretnénk fordítani a könyvtárállományunk fejlesztésére, bővítésére, mivel ezen a területen a jelenlegi állomány megítélésünk szerint még nem alkalmazkodott a kívánt mértékben korunk kihívásaihoz.

Számítógéptermeink folyamatos fejlesztése szükséges.

Kiemelt jelentőségű a tornaterem megfelelő felszerelése, a mindennapos testnevelés magasabb eszközigényt generál.

C. SZAKMAI PROGRAM

1. Az iskola szakképzési rendszere

1.1 A hatályos alapító okiratban szereplő szakképesítések

2013. szeptember 1-től, felmenő rendszerben tanulóink szakmai érettségivel zárják tanulmányaikat, amely jogszabályban meghatározott munkakör (kereskedelmi ügyintéző) betöltésére is képesít. A szakmai érettségi kötelező tárgyként követeli meg a szakmai érettségi tárgyból történő vizsgát. Szakmai érettségi bizonyítványt először a 2016/2017-ben végzett tanulók kapnak.

Iskolánkban érettségi utáni szakképzés történik. A szakképző évfolyamon történő továbbtanulás önkéntes.

OKJ szerinti kereskedő (54 341 01) szakképzést indítunk. A képzés egy év alatt készít fel a komplex szakmai vizsgára beszámítva a Szakgimnáziumai évek alatt elsajátított szakmai ismereteket. A képzésbe bekapcsolódás előfeltétele, hogy a kötelezően előírt szakmai gyakorlatot a tanuló az érettségi vizsga és a szeptemberi tanulmányi időszak között teljesítse, valamint, hogy a szakmai érettségit legkésőbb az érettségi évének december 31-éig megszerezze.

Óraterveink tartalmazzák a beszámítható modulok tananyagát.

Külön óraterv készült a szakképző évfolyamra:

- a. A 2012/2013-ban még hatályos szakmai alapozásra épülő kereskedő képzés óraterve, amely legutoljára a 2016-ban érettségiző tanulókra vonatkozik.
- b. A 2013/2014-től, felmenő rendszerben hatályos szakmai alapozásra épülő képzés óraterve, amely először a 2017-ben érettségiző tanulókra vonatkozik. (Ez a kötelező kerettanterv szerinti órafelosztást tartalmazza.)

Mindkét óraterv a 2013 márciusban elfogadott 54 341 01-es OKJ számú kereskedő szakképesítés SZVK-ja és kerettanterve alapján készült.

A kereskedő szakképzés helyi tantervének tervezését a következő dokumentum alapján végeztük:

2.61.
SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV
az

54 341 01
KERESKEDŐ
SZAKKÉPESÍTÉSHEZ,

valamint a
XXVI. KERESKEDELEM
ÁGAZATHOZ

A szakképzési kerettanterv ágazatra vonatkozó része (4+1 évfolyamos képzésben az első négy évfolyamra, azaz a 9-12. középiskolai évfolyamokra, kétévfolyamos szakképzésben az első évfolyamra, előírt tartalom) a Kereskedelem ágazat alábbi szakképesítéseire egységesen vonatkozik:

- 54341 01 Kereskedő
- 54345 01 Logisztikai ügyintéző

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- az 54 341 01 Kereskedőszakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó 27/2012. (VIII. 27.) NGM-rendelet alapján készült.

II. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 341 01

A szakképesítés megnevezése: Kereskedő

A szakmacsoport száma és megnevezése: 17. Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XXVI. Kereskedelem

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 60%

Gyakorlati képzési idő aránya: 40%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

5 évfolyamos képzés esetén a 9. évfolyamot követően 70 óra, a 10. évfolyamot követően 105 óra, a 11. évfolyamot követően 140 óra;

2 évfolyamos képzés esetén az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi vizsga

Szakmai előképzettség: -

Előírt gyakorlat: -

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: -

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
-	-

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: nincs

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: nincs

V. A szakképesítés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A Szakgimnáziumai képzésben a kétévfolyamos képzés második évfolyamának (2/14.) szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés érettségi utáni évfolyamának szakmai tartalmával, tantárgyi rendszerével, órakeretével. A kétévfolyamos képzés első szakképzési évfolyamának (1/13.) ágazati Szakgimnáziumai szakmai tartalma, tantárgyi rendszere, összes órakerete megegyezik a 4+1 évfolyamos képzés 9-12. középiskolai évfolyamokra jutó ágazati Szakgimnáziumai szakmai tantárgyainak tartalmával, összes óraszámával.

Szakgimnáziumai képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
9. évfolyam	5 óra/hét	180 óra/év	6 óra/hét	216 óra/év
Ögy.		70 óra		70 óra
10. évfolyam	6 óra/hét	216 óra/év	7 óra/hét	252 óra/év
Ögy.		105 óra		105 óra
11. évfolyam	7 óra/hét	252 óra/év	8 óra/hét	288 óra/év
Ögy.		140 óra		140 óra
12. évfolyam	10 óra/hét	320 óra/év	11 óra/hét	352 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	992 óra/év	35 óra/hét	1120 óra/év
Összesen:		2275 óra		2543 óra

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év	35 óra/hét	1260 óra/év
Ögy		160 óra		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	992 óra/év	35 óra/hét	1120 óra/év
Összesen:		2268 óra		2540 óra

(A kizárólag 13-14. évfolyamon megszervezett képzésben, illetve a Szakgimnáziuma 9-12., és ezt követő 13. évfolyamán megszervezett képzésben az azonos tantárgyakra meghatározott óraszámok közötti csekély eltérés a szorgalmi időszak heteinek eltérő száma, és az óraszámok oszthatósága miatt keletkezik!)

A szakmai modulok helyi tanterveit a 17. számú melléklet tartalmazza.

1.2 . Beszámíthatóság az iskola képzési rendszerében

A fenntartó döntésével összhangban a szakképzési szakaszba beszámítható órák számát növelni kellett. A 2011/2012-es tanévre érte el a végzős évfolyamot a szakmai képzés bővülése. 2013-tól felmenő rendszerben az 5. érettségi vizsgatárgy a kötelezően választható szakmai érettségi tantárgy: a kereskedelmi alapismeretek, amely szakmai végzettséget is jelent számára.

A szakmai alapozásban elsajátított tananyag beszámítása a szakképzésbe a szakmai kerettanterv által elfogadott program szerint történik.

1.3 Szakmai gyakorlat képzéshelyeinek és formáinak bemutatása

Az elmúlt évtizedekben jó munkakapcsolat alakult ki iskolánk és a gyakorlati munkahelyet biztosító kereskedelmi vállalatok között.

Kereskedelmi egységeket és logisztikai központokat azonban meglátogatunk, elsősorban volt tanítványok segítségével (pl. SPAR, CBA).

A kereskedő szakképzés az érettségi utáni nyáron összefüggő szakmai gyakorlat teljesítését követeli meg. Ennek szervezése folyamatban van.

D) A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2018. szeptember 01. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A nevelőtestület felkéri a szülői szervezetet, hogy a pedagógiai programban leírtak megvalósulását tanévenként elemezze.

A pedagógiai program módosítása:

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői szervezet
- az iskola fenntartója.

A tanulók a pedagógiai program módosítását diák-önkormányzati képviselői útján a szülői szervezetnek javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola honlapján;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola tanári szobájában;
- az iskola igazgatójánál.

MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

- 1.számú melléklet: Angol nyelv helyi tanterve
2. számú melléklet: Biológia helyi tanterve
3. számú melléklet: Földrajz helyi tanterve
4. számú melléklet: Informatika helyi tanterve
5. számú melléklet: Magyar nyelv és irodalom helyi tanterve
6. számú melléklet: Matematika helyi tanterve
7. számú melléklet: Német nyelv helyi tanterve
8. számú melléklet: Testnevelés helyi tanterve
9. számú melléklet: Történelem helyi tanterve
10. számú melléklet: A könyvtár pedagógia helyi tanterve
11. számú melléklet: Osztályfőnöki órák anyaga
12. számú melléklet: A szakma képzés helyi tantervei
13. számú melléklet: Az érettségi témakörei
14. számú melléklet: Egészségnevelési program
15. számú melléklet: Környezeti nevelési program

ZÁRADÉK

a pedagógiai programban a fenntartóra háruló többletkötelezettségről

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) pontja alapján „A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges.”

A pedagógiai programban szereplő költségvetési támogatást igénylő feladatok megszervezése, végrehajtása előtt legalább 30 nappal az intézmény köteles beszerezni a fenntartó engedélyét.

A többletkötelezettség mértékéről a fenntartó a hatályos költségvetésének figyelembe vételével dönt.

Ezen záradék a hatályos pedagógiai program mellékletét képezi.

Budapest, 2018. augusztus 31.

.....

Jakab Szilvia

igazgató olvasható neve és aláírása

p.h.